

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA OSTROŁĘKI NA LATA 2024-2034

**DIAGNOZA
DELIMITACYJNA**

2024

Opracowanie

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
PODSTAWA PRAWNA	4
2. Charakterystyka gminy	5
3. Diagnoza obszaru zdegradowanego	7
3.1 METODYKA WYZNACZANIA	7
3.2 WYRÓŻNIONE JEDNOSTKI PORÓWNAWCZE	9
3.3 DOBÓR KRYTERIÓW DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI	11
3.4 STREFA SPOŁECZNA	14
3.5 STREFA GOSPODARCZA	28
3.6 SFERA ŚRODOWISKOWA	31
3.7 SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	38
3.8 SFERA TECHNICZNA	42
3.9 PODSUMOWANIE	47
4. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	52
5. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	57
Spis tabel i grafik	61

1. Wprowadzenie

Opracowanie niniejszej diagnozy stanowi pierwszy krok w procesie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Ostrołęki na lata 2024-2034. Diagnoza ta została opracowana zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji¹ i ma na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego (OZ) oraz obszaru rewitalizacji (OR) na terenie gminy. Jej głównym celem jest zidentyfikowanie obszarów w mieście, w których występuje wysokie natężenie problemów, zwłaszcza o charakterze społecznym, oraz określenie skali tych problemów. Poprzez to rozpoznanie, wyznaczenie oraz przyjęcie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jako aktu prawa miejscowego, możliwe będzie przystąpienie do dalszych prac nad opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Ostrołęki na lata 2024-2034

Podkreślić w tym miejscu należy, iż zapisy ustawy o rewitalizacji² jednoznacznie wskazują na terytorialne skoncentrowanie procesu rewitalizacji i tym samym konieczność realizacji projektów rewitalizacyjnych na ściśle wskazanym obszarze. Proces ten powinien stanowić przemyślaną i kompleksową interwencję, na obszarze najbardziej tego potrzebującym, więc o jego wyborze decyduje silna koncentracja negatywnych zjawisk oraz istotne znaczenie pod kątem rozwoju lokalnego.

PODSTAWA PRAWNA

Diagnoza delimitacyjna przeprowadzona w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji została opracowana w oparciu o zapisy ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

Zgodnie z zapisami art. 9 ustawy³ za obszar zdegradowany uznaje się: **obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.** Ponadto zapisy ustawy warunkują wskazanie danego obszaru jako zdegradowanego występowaniem na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcyjnych lub technicznych. Zatem na podstawie przeprowadzonej analizy w sferze społecznej oraz w sferach pozaspołecznych (gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-

¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U.z 2024, poz. 278)

² Ibidem.

³ Ibidem

funkcjonalna, techniczna) wskazuje się obszary w gminie będące w stanie kryzysowym i tym samym tereny te zalicza się do obszaru zdegradowanego.

Podstawowym, istotnym zagadnieniem jest obszar rewitalizacji. Definiuje go art. 10 ustawy⁴, zgodnie z którym jest to **obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk [...], na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.** Obligatoryjnie obszar rewitalizacji nie może zajmować więcej niż 20% powierzchni gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% jej populacji.

W ramach diagnozy delimitacyjnej zaprezentowano wyniki analizy sytuacji społecznej, ale także gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej Miasta Ostrołęka. W podrozdziale *Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego* zaprezentowany został katalog kryteriów delimitacji, w oparciu o który przeprowadzona została przedmiotowa analiza.

2. Charakterystyka gminy

Ostrołęka to miasto na prawach powiatu, położone w północnej części województwa mazowieckiego, będące jednym z jego ośrodków subregionalnych. Po reformie administracyjnej w 1975 roku przez 24 lat pełniła funkcję miasta wojewódzkiego. Zajmuje powierzchnię 33,5 kilometrów kwadratowych i zamieszkała jest przez prawie 49 tysięcy mieszkańców. Na terenie Ostrołęki znajduje się 17 osiedli, pełniących funkcję jednostek pomocniczych miasta. Granicę każdego osiedla, jego organizację i zakres działania określa statut osiedla, nadany przez Radę Miasta Ostrołęki. Najliczniej zamieszkałym jest osiedle Centrum (11802 mieszkańców), natomiast najmniej mieszkańców liczy osiedle Leśniewo (232). Osiedla mają zróżnicowany status. Położone w ścisłym centrum miasta mają charakter handlowo-usługowy (osiedla Stare Miasto, Śródmieście, Dzieci Polskich, Starosty Kosa oraz Centrum), natomiast osiedla peryferyjne (Bursztynowe, Leśne, Łazek, Łęczysk, Pomian i Stacja), o przeważającej zabudowie jednorodzinnej, pełnią funkcję głównie mieszkalną. Położone we wschodniej części miasta osiedle Wojciechowice posiada natomiast status dzielnicy przemysłowej.

Miasto graniczy od północy z gminą Lelis, od zachodu z gminą Olszewo-Borki, natomiast od południowego zachodu z gminą Rzekuń.

⁴ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U.z 2024, poz. 278)

Ostrołęka leży w Nizinie Północnomazowieckiej, na skraju Puszczy Zielonej. Przez miasto przepływają trzy rzeki – Omulew, Czeczotka oraz największa Narew. W strukturze przestrzennej 32% obszarów zajmują użytki rolne, natomiast 7% powierzchni to użytki leśne. Zgodnie z danymi, pozyskanymi z Raportu o Stanie Miasta Ostrołęki za 2023 rok, udział miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w powierzchni miasta wynosi 59,94%. Gospodarka miasta od lat pięćdziesiątych ubiegłego wieku opierała się na przemyśle drzewno-papierniczym, energetycznym, budowlanym oraz przetwórstwie rolno-spożywczym. W 2007 roku, na obszarze 86,1 hektara utworzono w dzielnicy Wojciechowice Warmińsko-Mazurską Specjalną Strefę Ekonomiczną. Obecnie na terenie Ostrołęki funkcjonuje ponad 5 tysięcy małych i średnich przedsiębiorstw, a strukturę gospodarczą stanowią firmy z branży opakowaniowej, energetycznej, materiałów budowlanych oraz przetwórstwa rolno-spożywczego.

Przez miasto przebiega kilka istotnych szlaków komunikacyjnych. W tym dwie drogi krajowe (DK 53: Olsztyn-Ostrołęka oraz DK 61: Warszawa-Augustów) oraz drogi wojewódzkie (DW 544: Brodnica-Ostrołęka oraz DW 627: Ostrołęka-Sokołów Podlaski i dawna DK 61, łącząca Ostrołękę z Łomżą). Transport kolejowy funkcjonuje na obszarze miasta już od końca dziewiętnastego wieku, Ostrołęka posiada zatem bezpośrednie połączenia kolejowe między innymi z Warszawą oraz Białymstokiem. Usługi komunikacji miejskiej na terenie miasta Ostrołęki świadczy Miejski Zakład Komunikacji, obsługując 14 linii autobusowym (w tym połączenia z sąsiednimi gminami). Komunikacja miejska jest w Ostrołęce bezpłatna. Za najważniejsze atrakcje turystyczne uznaje się Muzeum Kultury Kurpiowskiej, Galerię Ostrołęka, gotycki kościół farny pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny, Forty Bema (Pomnik Mauzoleum Bitwy pod Ostrołęką 1831) oraz położony w Wojciechowicach kościół pw. Świętego Wojciecha, wybudowany pod koniec dziewiętnastego wieku jako cerkiew prawosławna dla stacjonujących w mieście rosyjskich żołnierzy.

3. Diagnoza obszaru zdegradowanego

3.1 METODYKA WYZNACZANIA

Z uwagi na charakter dokumentu, obszar objęty rewitalizacją powinien być wyodrębniony w sposób szczegółowy w oparciu o katalog wskaźników, które odnoszą się do sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzenno-środowiskowej i technicznej miasta.

Przyjęta w przedmiotowej diagnozie delimitacyjnej metodologia polegała na analizie wielostopniowej i zakładała w głównej mierze oparcie się na szczegółowych (w większości mierzalnych) wskaźnikach dotyczących sytuacji w mieście. Delimitacji dokonano w oparciu o wytyczne i rekomendacje wynikające z Poradnika: „Delimitacja krok po kroku - Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Programów Rewitalizacji⁵” pod redakcją zespołu Instytutu Rozwoju Miast pod redakcją Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa. Obszar zdegradowany (a w konsekwencji obszar rewitalizacji) był wyznaczony z uwzględnieniem kryteriów przede wszystkim ze sfery społecznej, a kolejno pozaspołecznej, tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej.

Delimitacja obszaru zdegradowanego obejmowała następujące etapy:

1. Podział obszaru gminy na jednostki statystyczne (jednostki pseudonaturalne wyznaczone na podstawie powiązań funkcjonalnych, uwarunkowań historycznych oraz w nawiązaniu do układu osadniczego i granic naturalnych).
2. Wybór kryteriów (zmiennych) delimitacji.
3. Szczegółowa analiza wskaźnikowa w zakresie problemów społecznych w wyodrębnionych obszarach (badanie ilościowe) – pozwoliła na wskazanie obszarów o szczególnym nasileniu i koncentracji problemów społecznych (wykorzystana metoda: analiza danych zastanych pozyskanych z Urzędu Miasta Ostrołęki, Bazy Danych Obiektów Topograficznych, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Bazy Azbestowej, Gminnej Ewidencji Zabytków, strony https://www.ostroleka.pl/miasto/organizacje_pozarządowe).
4. Normalizację danych zastanych, dokonanie standaryzacji, a następnie opracowanie syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej. Wyodrębnienie jednostek porównawczych, które cechują się najwyższym stopniem zdegradowania w wymiarze społecznym i tzw. pozaspołecznym (w aspektach gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym).

⁵ Opracowanie zrealizowane przez Instytut Rozwoju Miast na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, Departamentu Polityki Przestrzennej

5. Analiza obszarów porównawczych pod kątem występowania problemów w sferze pozaspołecznej. Analiza czynników gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych obejmuje przedstawienie poszczególnych zmiennych w skali ilościowej. Uzyskane wyniki stanowią podstawę do wyłonienia obszaru, który zostanie poddany rewitalizacji.
6. Wskazanie obszarów porównawczych, które cechują się najwyższym stopniem zdegradowania – w wymiarze społecznym i tzw. pozaspołecznym.
7. Zidentyfikowanie obszaru rewitalizacji – obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, uwzględniającego obligatoryjne wskaźniki dotyczące powierzchni – maksymalnie 20% powierzchni gminy – oraz ludności – maksymalnie 30% wszystkich zamieszkujących Ostrołękę.

Wykorzystywane wskaźniki zapisane są w różnych jednostkach i przedziałach (zbiorach) liczbowych, przez co ich porównywanie i zestawienie staje się utrudnione. Wskaźniki te wymagają standaryzacji, po przeprowadzeniu której możliwe będzie porównanie skali natężenia zjawisk kryzysowych w każdej z wyróżnionych jednostek. W delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Ostrołęki wykorzystano sposób obliczenia wskaźnika syntetycznego zgodnie z metodą opisaną w publikacji „Delimitacja – krok po kroku”. Pierwszy etap polegał na odjęciu od zmiennych ich średnich arytmetycznych, a następnie podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe według

wzoru:
$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j}$$

gdzie:

t_{ij} – wartość znormalizowanego wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

\bar{x}_j – średnia arytmetyczna wskaźnika j

s_j – odchylenie standardowe wskaźnika j

Po obliczeniu wartości wskaźników i ich normalizacji możliwe były dalsze obliczenia. Najpierw określono czy dany wskaźnik jest stymulantą czy destymulantą (tzn. czy wysokie wartości wskaźnika świadczą o rozwoju danego obszaru porównawczego, czy też prowadzą do zjawisk kryzysowych). Jeśli wśród wybranych wskaźników znajduje się stymulantą, ich wartości należy pomnożyć przez -1 (zgodnie ze wzorem $z_{ij} = x_{ij} \cdot (-1)$, gdzie za x_{ij} przyjmuje się wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i). Natomiast w przypadku kiedy dany wskaźnik jest destymulantą, wartości otrzymane podczas normalizacji pozostawiamy bez zmian.

Ostatnim etapem budowy wskaźnika syntetycznego jest wyznaczenie wartości wskaźnika syntetycznego dla danej jednostki porównawczej, która to będzie sumą wszystkich wartości

cząstkowych przeliczonych zgodnie z powyższym wzorem. W zależności od wyniku możliwa jest ocena czy poszczególne obszary znajdują się w stanie kryzysowym. Wysoka wartość oznacza występowanie kryzysu (im wyższa tym jego nasilenie jest większe), a niska wartość świadczy o pozytywnej sytuacji społecznej obszaru.

Zgodnie z przyjętą metodyką oraz ustawą o rewitalizacji⁶ obszarem zdegradowanym będzie ten obszar, w którym wskaźnik syntetyczny natężenia zjawisk kryzysowych o charakterze społecznym jest wyższy niż wskaźnik dla całej gminy oraz dla którego zidentyfikowano występowanie co najmniej jednego zjawiska kryzysowego w sferze pozaspołecznej.

3.2 WYRÓŻNIONE JEDNOSTKI PORÓWNAWCZE

Na potrzeby analizy porównawczej w diagnozie delimitacyjnej podjęto decyzję o wyróżnieniu 17 obszarów porównawczych. Podstawą przeprowadzenia analizy stał się układ jednostek referencyjnych, na który składają się jednostki pomocnicze gminy – w przypadku Ostrołęki są to osiedla. Poniżej przedstawiono wyodrębnione obszary porównawcze z uwzględnieniem ich powierzchni i liczby mieszkańców.

Tabela 1 Podział Ostrołęki na obszary porównawcze (jednostki pomocnicze) z uwzględnieniem ich powierzchni i populacji, dane za rok 2023

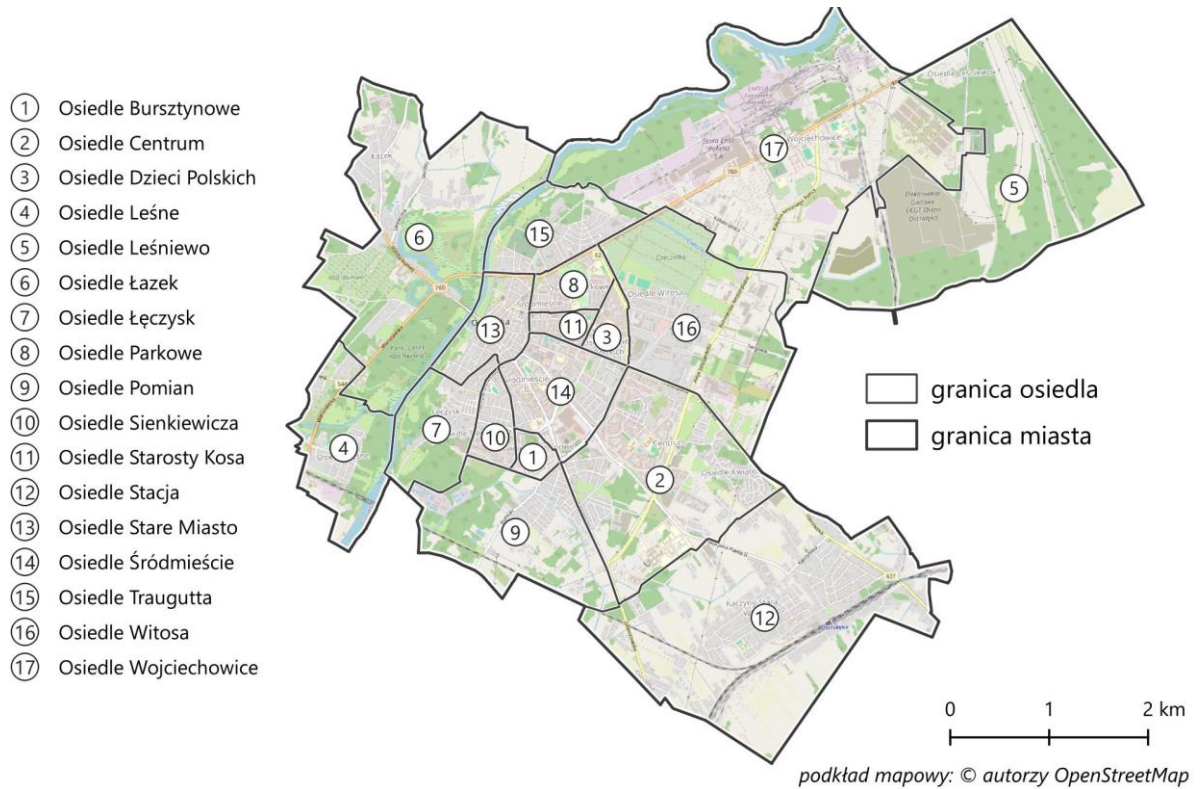
Obszar porównawczy	Powierzchnia [m ²]	Liczba ludności	Udział ludności w populacji gminy
Osiedle Bursztynowe	166 621	850	2%
Osiedle Centrum	2 797 049	11 802	24%
Osiedle Dzieci Polskich	246 975	2 305	5%
Osiedle Leśne	1 250 242	799	2%
Osiedle Leśniewo	4 827 357	232	0%
Osiedle Łazek	4 143 322	1 418	3%
Osiedle Łęczysk	885 500	1 938	4%
Osiedle Parkowe	399 229	4 197	9%
Osiedle Pomian	1 906 629	1 115	2%
Osiedle Sienkiewicza	325 109	2 791	6%
Osiedle Starosty Kosa	176 018	2 393	5%
Osiedle Stacja	5108674	5 238	11%
Osiedle Stare Miasto	642 103	2 248	5%
Osiedle Śródmieście	1008877	7 443	15%
Osiedle Traugutta	947 707	1 559	3%
Osiedle Witosa	2707773	465	1%
Osiedle Wojciechowice	5 917 003	2 188	4%
Ostrołęka	33 456 188	48 981	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, 2024 r.

⁶ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

Poniższa mapa przedstawia podział miasta na obszary porównawcze, w odniesieniu do których prowadzona będzie delimitacja.

Grafika 1 Obszary porównawcze

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, 2024 r.

3.3 DOBÓR KRYTERIÓW DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI

Przeprowadzenie analizy wskaźnikowej ma na celu identyfikację problemów i zjawisk negatywnych występujących w różnych obszarach miasta. Wynikiem tego procesu jest trafna diagnoza odzwierciedlająca rzeczywistość oraz specyficzne uwarunkowania danej społeczności. Analiza ta umożliwia uchwycenie kluczowych aspektów, które wymagają uwagi i podejmowania działań mających na celu poprawę sytuacji na danym obszarze. Zgodnie z art. 4 ustawy⁷, **w celu opracowania diagnoz służących [...] wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji [...] wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań.** W związku z powyższym, oraz ze względu na charakter miasta, konieczne było wypracowanie katalogu wskaźników, które umożliwią analizę sytuacji i zjawisk zachodzących w poszczególnych jego obszarach, w szczególności w sferze społecznej, ale także gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Na potrzeby niniejszej diagnozy wypracowano katalog kryteriów delimitacji OZ, w którym znajdują się 23 zmienne, w podziale na 5 sfer (społeczna, gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna i techniczna).

Podczas doboru wskaźników porównawczych, dokonano ich jednoczesnego rozróżnienia na stymulanty i destymulanty, określając tym samym czy wysokie wartości wskaźnika powodują rozwój danej jednostki (np. liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 osób w wieku produkcyjnym – STYMULANTA), czy też prowadzą do kryzysu (np. udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – DESTYMULANTA). W przypadku stymulanty, wysokie wartości wskaźnika świadczą o występowaniu zjawiska pozytywnego, natomiast w przypadku destymulanty – wysokie wartości wskaźnika świadczą o występowaniu zjawiska kryzysowego. Katalog wskaźników przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2 Katalog wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ
Społeczna	Saldo migracji na 1000 mieszkańców/destymulanta	Wskaźnik opisujący różnicę między zameldowaniami a wymeldowaniami ludności z danego obszaru, w określonym czasie. Wskaźnik wyrażony w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców obszaru.
Społeczna	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców/stymulanta	Wskaźnik określa różnicę między ilością urodzeń żywych, a zgonów w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców.
Społeczna	Obciążenie demograficzne/destymulanta	Wskaźnik opisujący stosunek osób będących w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) do liczby osób w wieku produkcyjnym.

⁷ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024, poz. 278)

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ
Społeczna	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców/destymulanta	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy dotyczący osób poszukujących pracy i zarejestrowanych jako bezrobotne. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców.
Społeczna	Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym/destymulanta	Wskaźnik określa udział osób zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
Społeczna	Liczba zdarzeń w ruchu drogowym na 1000 mieszkańców/destymulanta	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców.
Społeczna	Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej ogółem na 1000 mieszkańców/destymulanta	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący stan lokalnej społeczności w zakresie liczby klientów ośrodka pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.
Społeczna	Liczba udzielonych świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców/destymulanta	Wskaźnik ilustrujący liczbę świadczeń, udzielonych przez instytucje pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na konkretny obszar.
Społeczna	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców/destymulanta	Wskaźnik prezentujący skalę pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom z niepełnosprawnością. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby świadczeń z ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców.
Społeczna	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców/stymulanta	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych organizacji pozarządowych do liczby ludności.
Gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców/stymulanta	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych działalności gospodarczych do liczby ludności.
Gospodarcza	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców/stymulanta	Wskaźnik obrazujący tendencje związane z rozwojem przedsiębiorczości. Wyrażany przez różnicę liczby nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.
Środowiskowa	Udział nieruchomości z wyrobami azbestowymi w budynkach mieszkalnych/destymulanta	Wskaźnik zagrożenia wyrobami azbestowymi dla mieszkańców. Wskaźnik pokazuje stosunek obiektów na których zidentyfikowano wyroby azbestowe do powierzchni obszaru – gęstość występowania wyrobów na danym obszarze.
Środowiskowa	Ilość wyrobów/ mieszkańca [kg/mieszkańca]/destymulanta	Wskaźnik określający obciążenie wyrobami azbestowymi na jednego mieszkańca, wyrażony w kilogramach.
Środowiskowa	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie	Wskaźnik opisujący jaki odsetek budynków w poszczególnych obszarach znajduje się w strefie

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ
	zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym/destymulanta	zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym. Zmienna wyrażana w wartościach procentowych
Środowiskowa	Średnie roczne stężenie PM2.5/destymulanta	Wskaźnik obliczono na podstawie mapy rozkładu przestrzennego średniego rocznego stężenia PM2,5 [µg/m ³]. Mapa wykonana została w oparciu o modelowanie matematyczne przygotowane przez Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy oraz metodę obiektywnego szacowania.
Środowiskowa	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe/destymulanta	Wskaźnik, opisujący procentowy udział gospodarstw domowych, ogrzewanych kotłami na paliwo stałe.
Przestrzenno-funkcjonalna	Dostępność punktów usług publicznych/stymulanta	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic na 1000 mieszkańców (w znaczeniu organizacyjnym).
Przestrzenno-funkcjonalna	Dostępność komunikacyjna/stymulanta	Wskaźnik pokazuje dostępność przystanków w poszczególnych obszarach. Wyrażony jest on jako stosunek liczby przystanków zlokalizowanych na danym obszarze do jego powierzchni
Przestrzenno-funkcjonalna	Długość ścieżek rowerowych na km ² /stymulanta	Wskaźnik, ilustrujący długość ścieżek rowerowych na konkretnym obszarze porównawczym w stosunku do jego obszaru.
Techniczna	Liczba zabytków i pomników przyrody na km ² /stymulanta	Wskaźnik określający liczbę zabytków i pomników przyrody, występujących na terenie jednostki porównawczej w przeliczeniu na kilometr kwadratowy.
Techniczna	Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji/destymulanta	Wskaźnik odnoszący się do dostosowania budynków użyteczności publicznej w zakresie energooszczędności. Wskaźnik wyrażony jako udział obiektów wymagających termomodernizacji w ogólnej liczbie obiektów publicznych
Techniczna	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami/destymulanta	Wskaźnik odnoszący się do dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, 2024 r.

Analiza wybranych zmiennych pozwoliła na wskazanie tych obszarów Ostrołęki, w których koncentracja i natężenie negatywnych zjawisk są najwyższe, co wskazuje na występowanie stanu kryzysowego. Wykorzystane w analizie dane pozyskane zostały z takich źródeł, jak: Urząd Miasta Ostrołęki, Baza Danych Obiektów Topograficznych, Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej, Baza Azbestowa, Gminna Ewidencja Zabytków, strona https://www.ostroleka.pl/miasto/organizacje_pozarzadowe.

Dobór kryteriów delimitacji poprzedzony został szeroką analizą dostępnych danych statystycznych, z których wyłoniono zakres danych pozwalających na ukazanie wewnętrznego zróżnicowania występowania zjawisk kryzysowych w gminie (ich rozkład przestrzenny, częstość występowania),

z uwzględnieniem przyjętego podziału na obszary porównawcze. Wybrane kryteria delimitacji mają za zadanie wskazać istotne zróżnicowanie i występowanie przestrzenne problemów społecznych, w szczególności związanych z czynnikami demograficznymi, bezrobociem, ubóstwem itd., a także problemów odnoszących się do sfer pozaspołecznych miasta. Zmienne zostały zaprezentowane w kolejnych rozdziałach oraz szczegółowo omówione i przedstawione w formie graficznej.

3.4 STREFA SPOŁECZNA

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, strefa społeczna ma fundamentalne znaczenie przy działaniach, związanych z określeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Poniżej zaprezentowano analizę wskaźników, określających skalę problemów, związanych z opisywaną strefą społeczną, takich, jak skala bezrobocia, kwestie demograficzne, zapotrzebowanie dotyczące pomocy społecznej, czy też aktywności społecznej.

Pierwszym opisywanym wskaźnikiem jest saldo migracji na 1000 mieszkańców. Wynik tej analizy ilustruje atrakcyjność osiedleńczą wyodrębnionych jednostek porównawczych. Zgodnie z danymi za 2023 rok, łączna liczba zameldowań wyniosła 1335, natomiast wymeldowań 902. Odnotowano więc dodatnie saldo migracji, które wyniosło 443, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje wskaźnik 8,84 dla całego badanego obszaru. Tendencję dodatnią zidentyfikowano w większości osiedli peryferyjnych (osiedle Pomian: 59,19 na 1000 mieszkańców, osiedle Stacja: 29,4 na 1000 mieszkańców, osiedle Leśne: 16,27 na 1000 mieszkańców) – co wyraźnie wskazuje, że zachodzi w tym przypadku proces suburbanizacji wewnętrznej. Wyjątek stanowi przylegające do centrum miasta osiedle Traugutta, w którym również odnotowano przewagę zameldowań nad wymeldowaniami (44,90 na 1000 mieszkańców). Na przeciwnym biegunie znalazły się jednostki porównawcze o ujemnym saldzie migracji (osiedla Bursztynowe, Leśniewo, Sienkiewicza, Witosa i Wojciechowice). Zdecydowanie najniższe saldo migracji dotyczy osiedla Wojciechowice (-10,05).

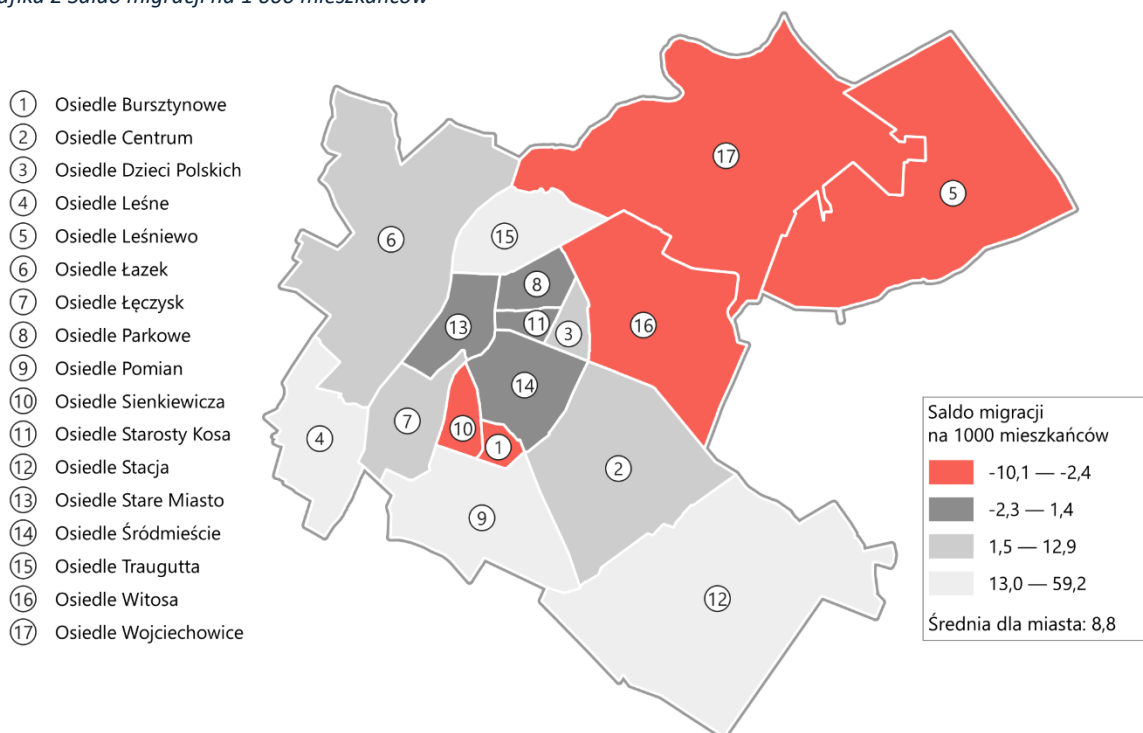
Tabela 3 Saldo migracji na 1 000 mieszkańców

Obszar Porównawczy	Zameldowania	Wymeldowania	Liczba mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców
Osiedle Bursztynowe	15	17	850	-2,35
Osiedle Centrum	439	287	11802	12,88
Osiedle Dzieci Polskich	44	36	2305	3,47
Osiedle Leśne	24	11	799	16,27
Osiedle Leśniewo	1	2	232	-4,31
Osiedle Łazek	28	17	1418	7,76
Osiedle Łęczysk	49	37	1938	6,19

Obszar Porównawczy	Zameldowania	Wymeldowania	Liczba mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców
Osiedle Parkowe	90	84	4197	1,43
Osiedle Pomian	81	15	1115	59,19
Osiedle Sienkiewicza	41	51	2791	-3,58
Osiedle Starosty Kosa	41	46	2393	-2,09
Osiedle Stacja	200	46	5238	29,40
Osiedle Stare Miasto	46	51	2248	-2,22
Osiedle Śródmieście	119	131	7443	-1,61
Osiedle Traugutta	81	11	1559	44,90
Osiedle Witosa	10	12	465	-4,30
Osiedle Wojciechowice	26	48	2188	-10,05
Gmina	1335	902	48981	8,84

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, 2024 r.

Grafika 2 Saldo migracji na 1 000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Przyrost naturalny określa różnicę pomiędzy ilością urodzin żywych i zgonów. Poniższa analiza opisuje wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców. Bazując na danych za 2023 rok w mieście Ostrołęka odnotowano ujemny przyrost naturalny – liczba zgonów (477) przewyższa liczbę urodzin żywych (355). Przeciwną tendencję zaobserwowano na terenie jedynie trzech jednostek porównawczych: osiedla Centrum (91 żywych urodzeń na 78 zgonów), osiedla Pomian (11 żywych

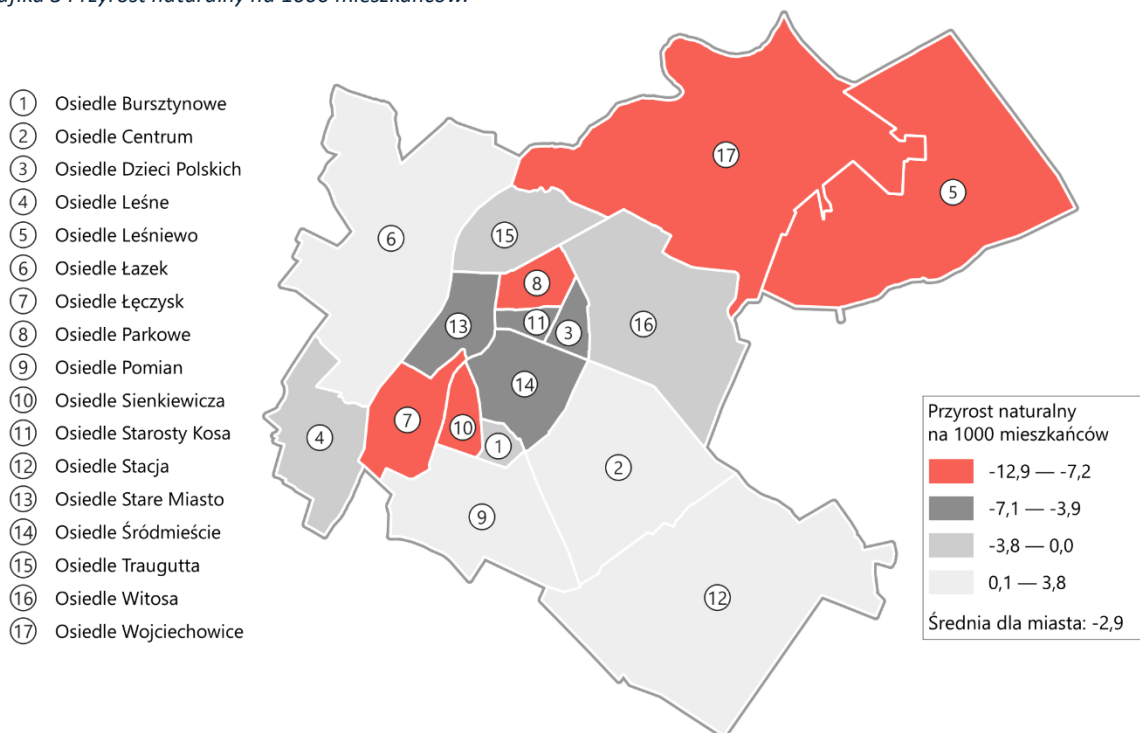
urodzeń na 9 zgonów) oraz osiedla Stacja (57 żywych urodzeń na 37 zgonów). Najniższy wskaźnik, określający przyrost naturalny na 1000 mieszkańców, dotyczy osiedla Leśniewo (12,93 na 1000 mieszkańców), osiedla Łęczysk (10,84 na 1000 mieszkańców), osiedla Parkowego (9,05 na 1000 mieszkańców), osiedla Wojciechowice (8,68 na 1000 mieszkańców) oraz osiedla Sienkiewicza (7,17 na 1000 mieszkańców).

Tabela 4 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców.

Obszar porównawczy	Liczba urodzeń żywych	Liczba zgonów	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców
Osiedle Bursztynowe	3	6	-3,53
Osiedle Centrum	91	78	1,10
Osiedle Dzieci Polskich	13	27	-6,07
Osiedle Leśne	5	6	-1,25
Osiedle Leśniewo	1	4	-12,93
Osiedle Łazek	10	6	2,82
Osiedle Łęczysk	10	31	-10,84
Osiedle Parkowe	30	68	-9,05
Osiedle Pomian	11	9	1,79
Osiedle Sienkiewicza	10	30	-7,17
Osiedle Starosty Kosa	19	36	-7,10
Osiedle Stacja	57	37	3,82
Osiedle Stare Miasto	11	27	-7,12
Osiedle Śródmieście	38	67	-3,90
Osiedle Traugutta	9	9	0,00
Osiedle Witosa	4	4	0,00
Osiedle Wojciechowice	13	32	-8,68
Gmina	335	477	-2,90

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 3 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Obciążenie demograficzne wynika z relacji osób będących w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) do liczby osób w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten ilustruje zmiany struktury populacji zamieszkującej poszczególne części Ostrołęki, co jest kluczowe z punktu widzenia zaspokajania zbiorowych potrzeb ludności, w szczególności w zakresie usług społecznych.

Warto dodać, że osoby w wieku produkcyjnym to grupa znacznie bardziej aktywna zawodowo na rynku pracy, co świadczy często o wyższym potencjale do rozwoju gospodarczego w porównaniu do obszarów, w którym obciążenie osób w tej grupie wieku osobami w wieku nieprodukcyjnym jest wysokie.

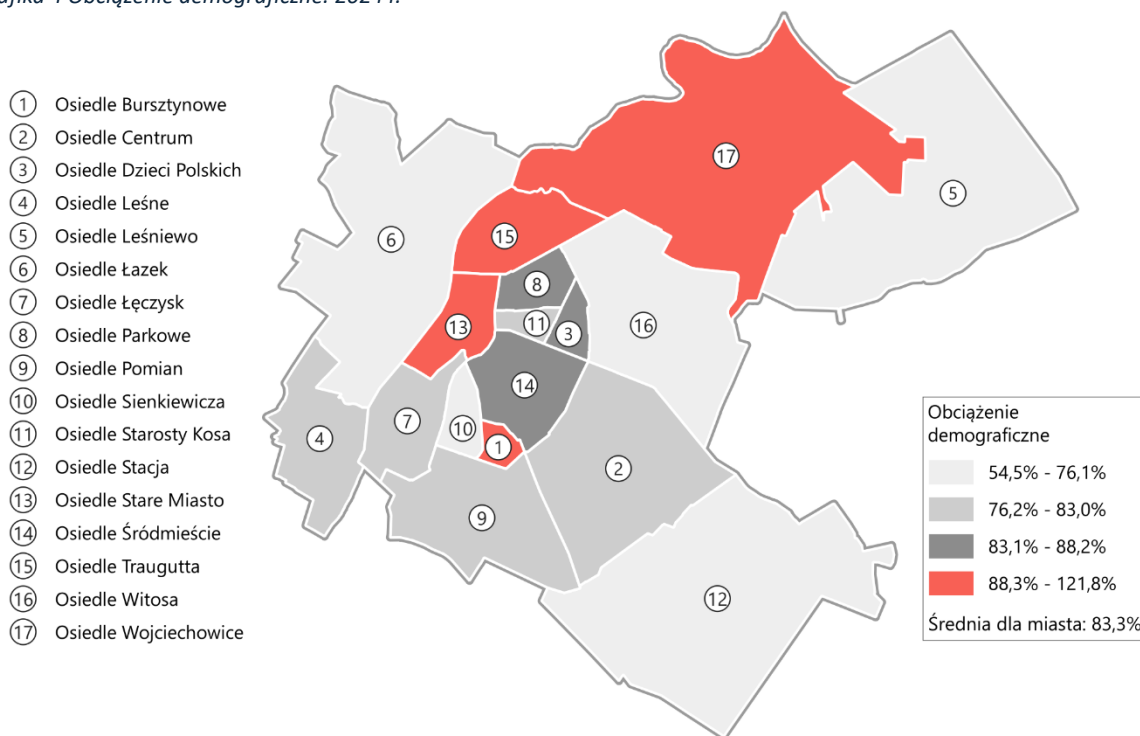
Obciążenie demograficzne na terenie Ostrołęki wynosiło 83,3%. Znacznie gorzej od średniej sytuacji przedstawia się w takich jednostkach porównawczych, jak osiedle Traugutta (121,8%), osiedle Bursztynowe (100,9%), Wojciechowice (100,4%) i Stare Miasto (90,0%). W wymienionych miejscach wskaźnik przewyższa łączną średnią, odnotowaną we wszystkich jednostkach porównawczych. Obciążenie demograficzne w mieście Ostrołęce jest znacznie wyższe od wskaźników, przyporządkowanych zarówno powiatowi ostrołęckiemu (64,9%), jak i województwu mazowieckiemu (70,8%).

Tabela 5 Obciążenie demograficzne.

Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Obciążenie demograficzne
Osiedle Bursztynowe	850	100,9%
Osiedle Centrum	11802	80,9%
Osiedle Dzieci Polskich	2305	86,0%

Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Obciążenie demograficzne
Osiedle Leśne	799	78,0%
Osiedle Leśniewo	232	74,4%
Osiedle Łazek	1418	62,2%
Osiedle Łęczysk	1938	83,0%
Osiedle Parkowe	4197	84,5%
Osiedle Pomian	1115	78,4%
Osiedle Sienkiewicza	2791	76,1%
Osiedle Starosty Kosa	2393	83,0%
Osiedle Stacja	5238	74,9%
Osiedle Stare Miasto	2248	90,0%
Osiedle Śródmieście	7443	88,2%
Osiedle Traugutta	1559	121,8%
Osiedle Witosa	465	54,5%
Osiedle Wojciechowice	2188	100,4%
Gmina	48981	83,3%

Grafika 4 Obciążenie demograficzne. 2024 r.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

W przypadku analizy zmiennej, dotyczącej liczby osób bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyraźnie widać, że ten problem społeczny dotyczy głównie mieszkańców obszarów, zlokalizowanych w centrum miasta i jego najbliższych okolic. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie Ostrołki jest stosunkowo niska, wynosi bowiem 507 osób. Faktem jest, że zjawisko to występuje w konkretnych obszarach miasta – mowa o takich jednostkach, jak osiedle Dzieci Polskich

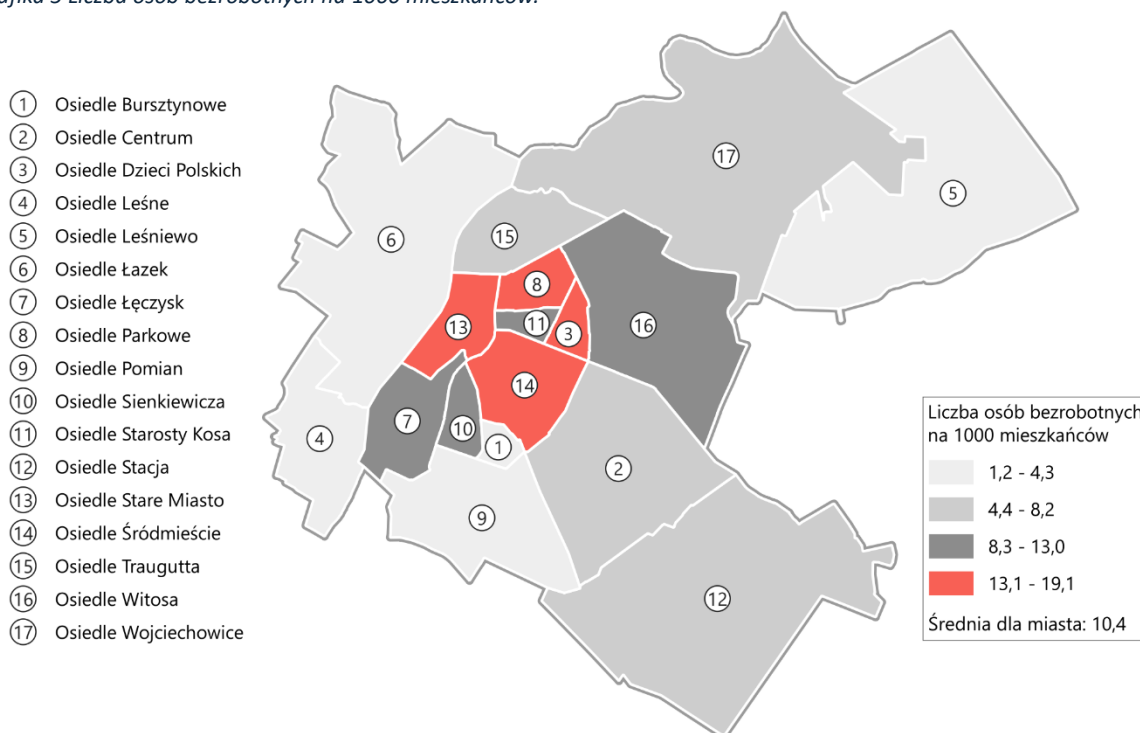
(15,62 na 1000 mieszkańców), osiedle Parkowe (19,06 na 1000 mieszkańców), Stare Miasto (4,96 na 1000 mieszkańców) oraz Śródmieście (8,23 na 1000 mieszkańców). Są to jednostki porównawcze, w których poziom bezrobocia generować może wiele niekorzystnych zjawisk społecznych.

Tabela 6 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców.

Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych ogółem	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców
Osiedle Bursztynowe	850	1	1,18
Osiedle Centrum	11802	95	8,05
Osiedle Dzieci Polskich	2305	36	15,62
Osiedle Leśne	799	1	1,25
Osiedle Leśniewo	232	1	4,31
Osiedle Łazek	1418	2	1,41
Osiedle Łęczysk	1938	18	9,29
Osiedle Parkowe	4197	80	19,06
Osiedle Pomian	1115	3	2,69
Osiedle Sienkiewicza	2791	26	9,32
Osiedle Starosty Kosa	2393	31	12,95
Osiedle Stacja	5238	26	4,96
Osiedle Stare Miasto	2248	31	13,79
Osiedle Śródmieście	7443	123	16,53
Osiedle Traugutta	1559	9	5,77
Osiedle Witosa	465	6	12,90
Osiedle Wojciechowice	2188	18	8,23
Gmina	48981	507	10,35

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 5 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

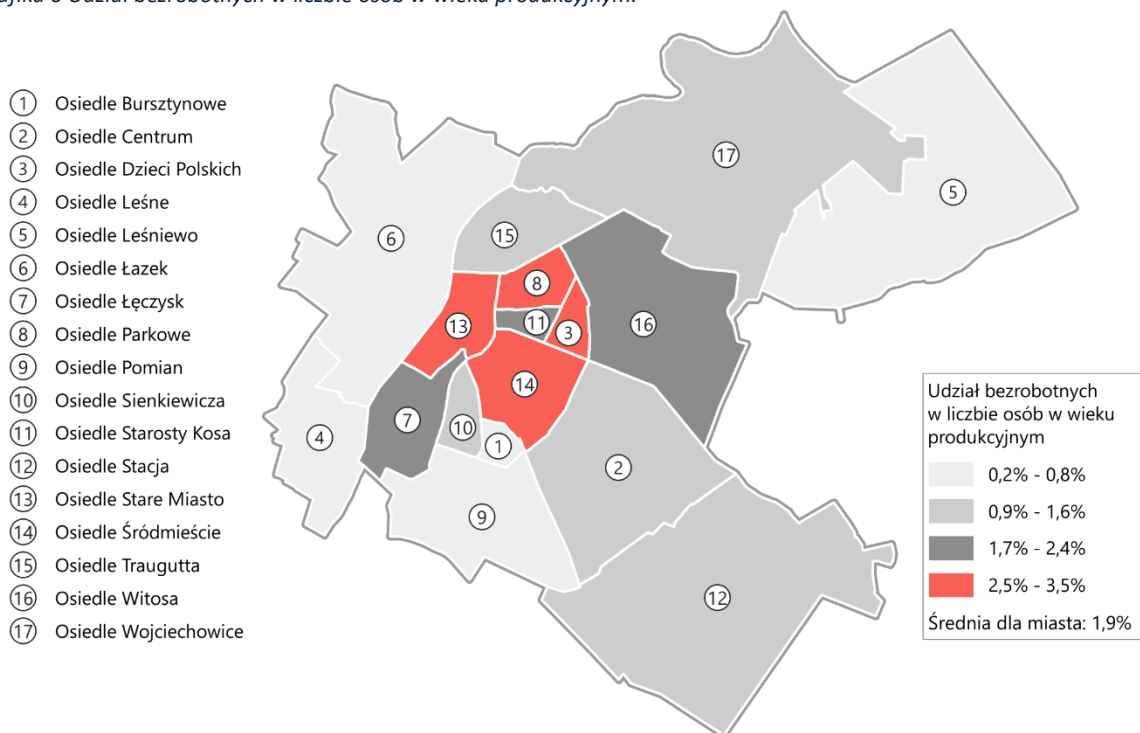
Bardzo podobnie prezentują się dane, dotyczące udziału osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym. Zestawienie to jest o tyle ważne, że może stanowić potwierdzenie zjawisk, opisywanych w poprzednim wskaźniku. Tak jest w przypadku Ostrołęki – intensyfikacja problemów, związanych z bezrobociem na konkretnych obszarach, pokrywa się z ilością osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym. Mowa tu o osiedlu Parkowym (3,5% bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym), Śródmieściu (3,1%), osiedlu Dzieci Polskich (2,9%) i Starym Mieście (2,6%). Wysoki odsetek odnotowano na osiedlu Starosty Kosa (2,4%), zlokalizowanym również w centralnej części miasta. Świadczy to o tym, że właśnie te obszary – w przeciwieństwie do większości osiedli peryferyjnych - najbardziej dotknięte są opisywanym negatywnym zjawiskiem.

Tabela 7 Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym.

Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym
Osiedle Bursztynowe	850	0,2%
Osiedle Centrum	11802	1,5%
Osiedle Dzieci Polskich	2305	2,9%
Osiedle Leśne	799	0,2%
Osiedle Leśniewo	232	0,8%
Osiedle Łazek	1418	0,2%
Osiedle Łęczysk	1938	1,7%
Osiedle Parkowe	4197	3,5%
Osiedle Pomian	1115	0,5%
Osiedle Sienkiewicza	2791	1,6%
Osiedle Starosty Kosa	2393	2,4%
Osiedle Stacja	5238	0,9%
Osiedle Stare Miasto	2248	2,6%
Osiedle Śródmieście	7443	3,1%
Osiedle Traugutta	1559	1,3%
Osiedle Witosa	465	2,0%
Osiedle Wojciechowice	2188	1,6%
Gmina	48981	1,9%

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 6 Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Kolejnym elementem analizy, odnoszącym się bezpośrednio do bezpieczeństwa mieszkańców, jest wskaźnik zdarzeń drogowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Według danych za 2023 roku, na całym obszarze Ostrołęki odnotowano 507 zdarzeń i kolizji drogowych – najwięcej na terenie Śródmieścia (133). Jest to jednak osiedle o drugiej największej populacji w mieście (7443 mieszkańców), biorąc więc pod uwagę ilość zdarzeń w ruchu drogowym na 1000 mieszkańców, wskaźnik dotyczący Śródmieścia (17,87) jest niższy od mniej zaludnionych jednostek porównawczych (osiedle Witosa – 40,86 na 465 mieszkańców, osiedle Leśne – 27,53 na 799 mieszkańców). Wysoką liczbę zdarzeń i kolizji drogowych odnotowano również na osiedlu Traugutta (47) oraz Starego Miasta (53). Warto nadmienić, że wysoki wskaźnik zdarzeń drogowych na osiedlu Traugutta zdeterminowany jest przez zwiększone natężenie ruchu drogowego na tym obszarze – ulica Traugutta stanowi jedną z głównych i najczęściej uczęszczanych arterii w mieście.

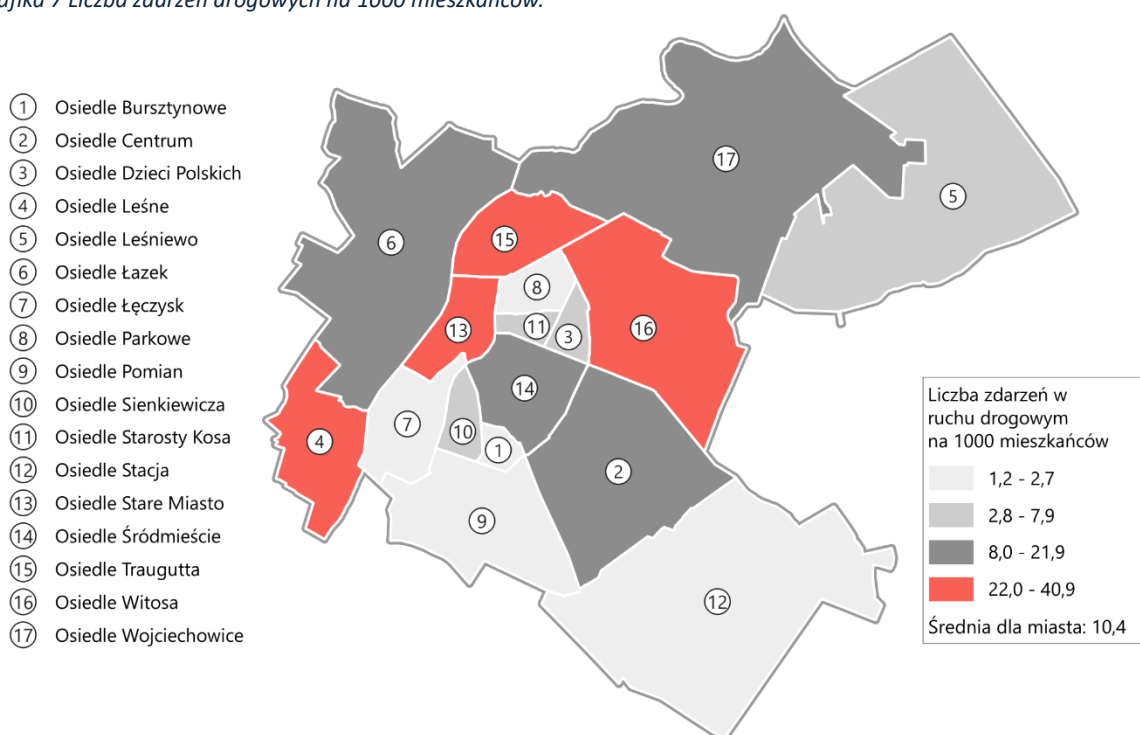
Tabela 8 Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców.

Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców
Osiedle Bursztynowe	850	1	1,18
Osiedle Centrum	11802	98	8,30
Osiedle Dzieci Polskich	2305	16	6,94
Osiedle Leśne	799	22	27,53
Osiedle Leśniewo	232	1	4,31
Osiedle Łazek	1418	31	21,86
Osiedle Łęczysk	1938	3	1,55

Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców
Osiedle Parkowe	4197	6	1,43
Osiedle Pomian	1115	3	2,69
Osiedle Sienkiewicza	2791	22	7,88
Osiedle Starosty Kosa	2393	9	3,76
Osiedle Stacja	5238	10	1,91
Osiedle Stare Miasto	2248	53	23,58
Osiedle Śródmieście	7443	133	17,87
Osiedle Traugutta	1559	47	30,15
Osiedle Witosa	465	19	40,86
Osiedle Wojciechowice	2188	33	15,08
Gmina	48981	507	10,35

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 7 Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Wskaźnikiem, pozwalającym skalować nawarstwienie negatywnych zjawisk społecznych w konkretnych obszarach miasta, jest liczba klientów ośrodków opieki społecznej na 1000 mieszkańców. Mowa tu często o osobach zagrożonych marginalizacją. Kumulacja takich osób na konkretnym obszarze jest dowodem na potrzebę interwencji i działań, do których zalicza się odpowiednio przeprowadzony proces rewitalizacji. Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na terenie Ostrołęki wyniosła 1811 osób, co stanowi 36,97 osób na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten jest wyższy od średniej odnotowanej w województwie mazowieckim (27,1), niższy zaś, niż w przypadku powiatu ostrołęckiego (45,8). Zdecydowanie najgorsza sytuacja występuje w Wojciechowicach (99,63 osób na 1000 mieszkańców) i osiedlu Parkowym (60,76 osób na 1000 mieszkańców). Wysoki wskaźnik odnotowano również

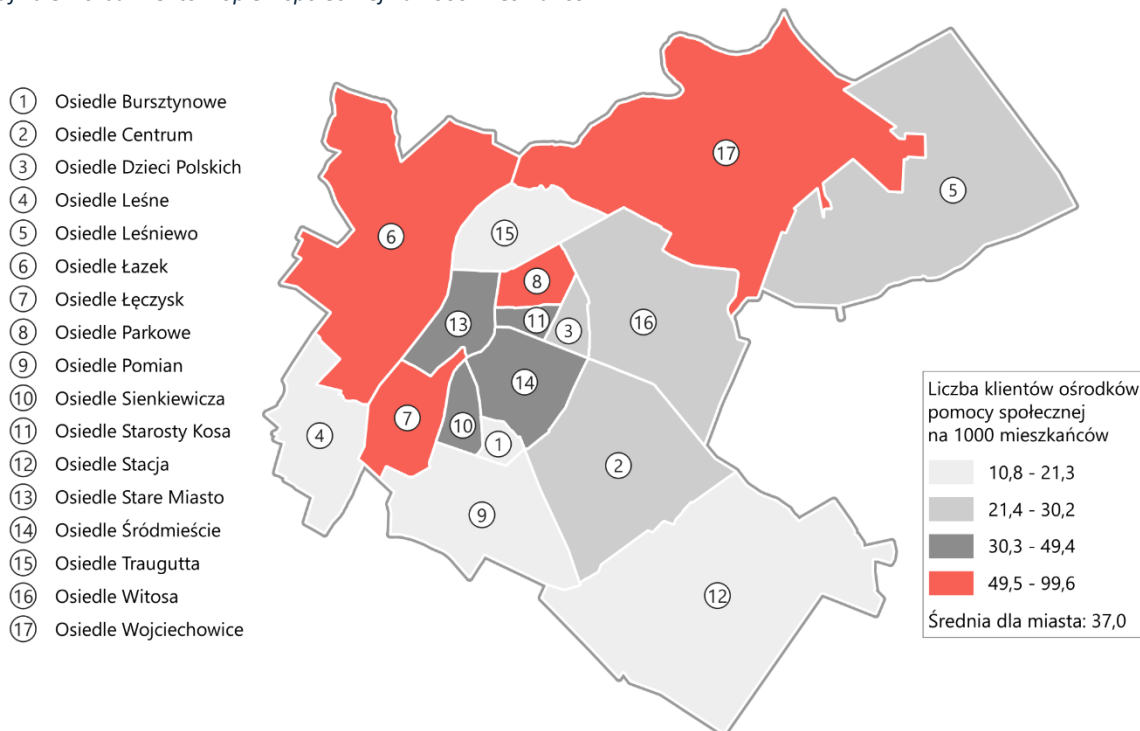
na terenie osiedli Łazek i Łęczysk – mowa tu jednak o jednostkach porównawczych, charakteryzujących się stosunkowo niewielką liczbą mieszkańców. W stosunku do średniej miasta Ostrołęka, wyższe zapotrzebowanie odnotowano łącznie w sześciu jednostkach – poza wyżej wymienionymi, są to osiedla Sienkiewicza (49,44 na 1000 mieszkańców) oraz Starosty Kosa (41,37 na 1000 mieszkańców).

Tabela 9 Liczba klientów opieki społecznej na 1000 mieszkańców.

Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba klientów ośrodków opieki społecznej	Liczba klientów opieki społecznej na 1000 mieszkańców
Osiedle Bursztynowe	850	13	15,29
Osiedle Centrum	11802	311	26,35
Osiedle Dzieci Polskich	2305	69	29,93
Osiedle Leśne	799	17	21,28
Osiedle Leśniewo	232	7	30,17
Osiedle Łazek	1418	80	56,42
Osiedle Łęczysk	1938	111	57,28
Osiedle Parkowe	4197	255	60,76
Osiedle Pomian	1115	12	10,76
Osiedle Sienkiewicza	2791	138	49,44
Osiedle Starosty Kosa	2393	99	41,37
Osiedle Stacja	5238	103	19,66
Osiedle Stare Miasto	2248	76	33,81
Osiedle Śródmieście	7443	259	34,80
Osiedle Traugutta	1559	31	19,88
Osiedle Witosa	465	12	25,81
Osiedle Wojciechowice	2188	218	99,63
Gmina	48981	1811	36,97

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 8 Liczba klientów opieki społecznej na 1000 mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

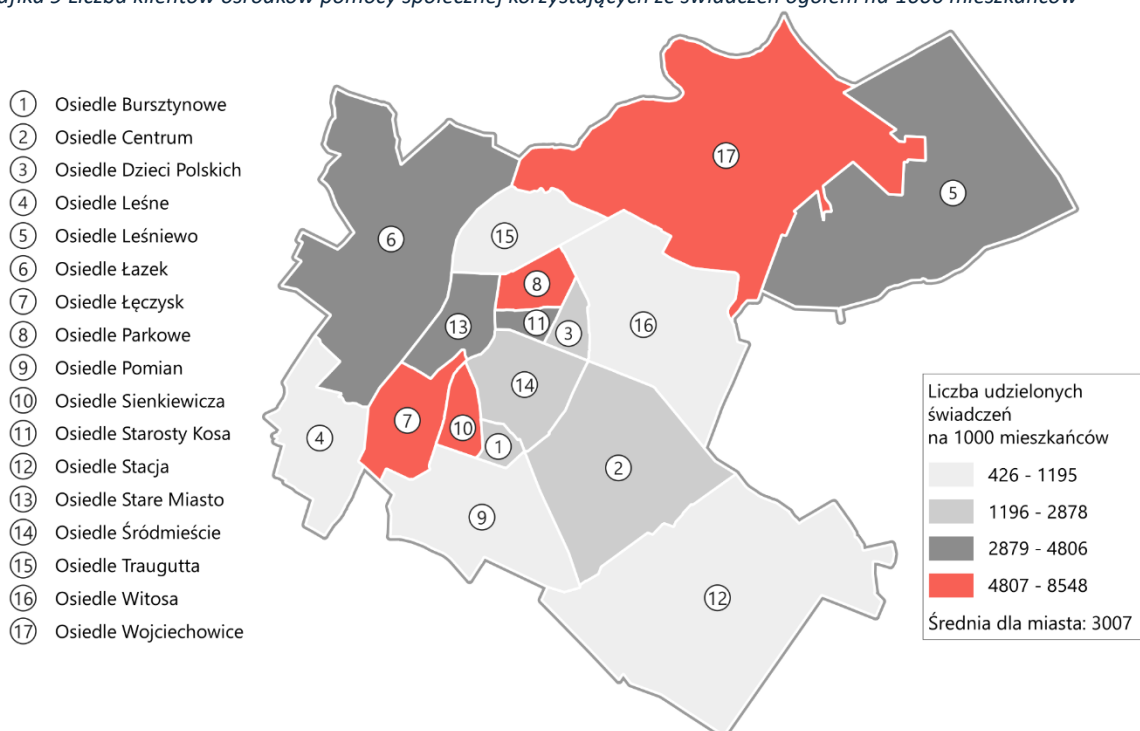
Wskaźnikiem, uzupełniającym wiedzę o skali negatywnych zjawisk społeczno-ekonomicznych na terenie miasta, jest liczba udzielonych świadczeń przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrołęce na 1000 mieszkańców. Przekazuje bowiem informacje dotyczące realnej pomocy, świadczonej interesariuszom. Biorąc pod uwagę fakt weryfikacji faktycznych potrzeb klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrołęce pod kątem wypłacanych świadczeń, otrzymujemy obraz osiedli, w których zapotrzebowanie na wsparcie jest wysokie. Wyniki analizy dość mocno pokrywają się z informacjami, płynącymi ze wskaźnika dotyczącego liczby osób, korzystającej z pomocy społecznej ogólnie. W Ostrołęce odnotowano łącznie 1263 beneficjentów świadczeń, co stanowi 25,79 osób na 1000 mieszkańców. Spośród wyodrębnionych jednostek, wyraźnie wyróżnia się osiedle Wojciechowice ze wskaźnikiem 75,87 osób na 1000 mieszkańców. W zestawieniu liczb bezwzględnych, wyższy wynik odnotowano na osiedlach Parkowe (188 osób) oraz Centrum (194 osób), jednak w przypadku tej drugiej jednostki mowa o najliczniej zamieszkałym obszarze w całym mieście (11802 mieszkańców). Wyższy wynik od średniej, obejmującej całą gminę miejską Ostrołęka, odnotowano łącznie w ośmiu jednostkach porównawczych, takich jak (poza wyżej wymienionymi): osiedle Parkowe, osiedle Sienkiewicza, Śródmieście, Łazek, Łęczysk.

Tabela 10 Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców

Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń ogółem	Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców
Osiedle Bursztynowe	850	6	7,06
Osiedle Centrum	11802	194	16,44
Osiedle Dzieci Polskich	2305	49	21,26
Osiedle Leśne	799	9	11,26
Osiedle Leśniewo	232	6	25,86
Osiedle Łazek	1418	61	43,02
Osiedle Łęczysk	1938	82	42,31
Osiedle Parkowe	4197	188	44,79
Osiedle Pomian	1115	6	5,38
Osiedle Sienkiewicza	2791	102	36,55
Osiedle Starosty Kosa	2393	71	29,67
Osiedle Stacja	5238	68	12,98
Osiedle Stare Miasto	2248	58	25,80
Osiedle Śródmieście	7443	165	22,17
Osiedle Traugutta	1559	25	16,04
Osiedle Witosa	465	7	15,05
Osiedle Wojciechowice	2188	166	75,87
Gmina	48981	1263	25,79

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 9 Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Niezwykle istotnym elementem analizy jest zbadanie sytuacji osób o szczególnych potrzebach, co podkreśla ustawa, dotycząca zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Są to osoby szczególnie narażone na ryzyko wykluczenia społecznego, kluczowym jest więc dostosowanie przestrzeni publicznej do ich potrzeb oraz inicjowanie działań integracyjnych oraz inkluzyjnych. W tym kontekście przeanalizowano dane dotyczące osób korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu niepełnosprawności.

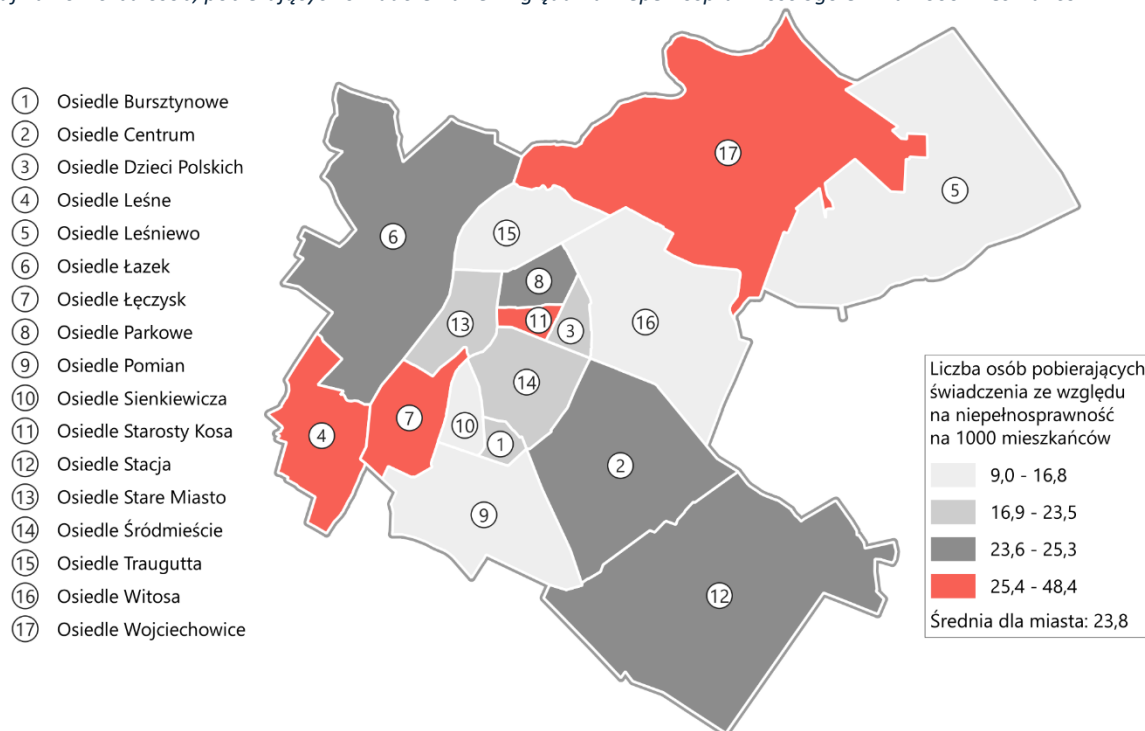
Wskaźnik, dotyczący osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na terenie gminy miejskiej Ostrołęka wynosi 23,81 na 1000 mieszkańców. Badając poszczególne jednostki porównawcze, najwyższy wskaźnik dotyczy osiedla Wojciechowice (48,45 osób na 1000 mieszkańców). Sytuację niekorzystną, oznaczającą wyższy odsetek w porównaniu do średniej dla całego obszaru miasta Ostrołęka, odnotowano ponadto na terenie osiedla Leśne (33,79 na 1000 mieszkańców), Łęczysk (28,35 na 1000 mieszkańców) oraz Starosty Kosa (28,00 na 1000 mieszkańców). Najniższy wskaźnik w całej gminie miejskiej obejmuje osiedla Pomian (5,38 na 1000 mieszkańców) oraz osiedla Bursztynowe (7,06 na 1000 mieszkańców).

Tabela 11 Liczba osób, pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność ogółem na 1000 mieszkańców

Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba osób, pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność ogółem na 1000 mieszkańców
Osiedle Bursztynowe	850	20,00
Osiedle Centrum	11802	23,72
Osiedle Dzieci Polskich	2305	19,96
Osiedle Leśne	799	33,79
Osiedle Leśniewo	232	12,93
Osiedle Łazek	1418	23,98
Osiedle Łęczysk	1938	28,35
Osiedle Parkowe	4197	25,26
Osiedle Pomian	1115	8,97
Osiedle Sienkiewicza	2791	16,84
Osiedle Starosty Kosa	2393	28,00
Osiedle Stacja	5238	24,05
Osiedle Stare Miasto	2248	16,90
Osiedle Śródmieście	7443	23,51
Osiedle Traugutta	1559	14,75
Osiedle Witosa	465	12,90
Osiedle Wojciechowice	2188	48,45
Gmina	48981	23,81

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 10 Liczba osób, pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność ogółem na 1000 mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Wskaźnikiem, określającym potencjalny stopień degradacji w sferze społecznej, jest poziom kapitału społecznego. Mowa o zjawisku kulturowym, wynikającym z zaangażowania mieszkańców w życie społeczności. Analizie został poddany udział trzeciego sektora w lokalnej społeczności, obrazujący poziom społeczeństwa obywatelskiego. Skalą, określającą poziom kapitału społecznego w wyznaczonych obszarach gminy jest więc liczba organizacji pozarządowych, służących społeczeństwu i stanowiących potencjał w dążeniu do poprawy jakości życia społeczności lokalnej.

W skali gminy miejskiej, Ostrołęka liczba bezwzględna organizacji pozarządowych wynosi 84, co stanowi 1,71 organizacji na 1000 mieszkańców. Cztery z badanych jednostek porównawczych (osiedle Bursztynowe, osiedle Leśne, osiedle Łęczysk i osiedle Pomian) nie posiadają na swoim terenie zarejestrowanej organizacji pozarządowej, zatem wskaźnik wynosi w ich przypadku 0 na 1000 mieszkańców. Sytuację niekorzystną zidentyfikowano również na obszarze osiedla Parkowego (1,19 organizacji na 1000 mieszkańców), Sienkiewicza (0,34 organizacji na 1000 mieszkańców) oraz Starosty Kosa (0,84 organizacji na 1000 mieszkańców). Jednostką porównawczą o najwyższym udziale organizacji pozarządowych jest osiedle Witosa (10,75 organizacji na 1000 mieszkańców).

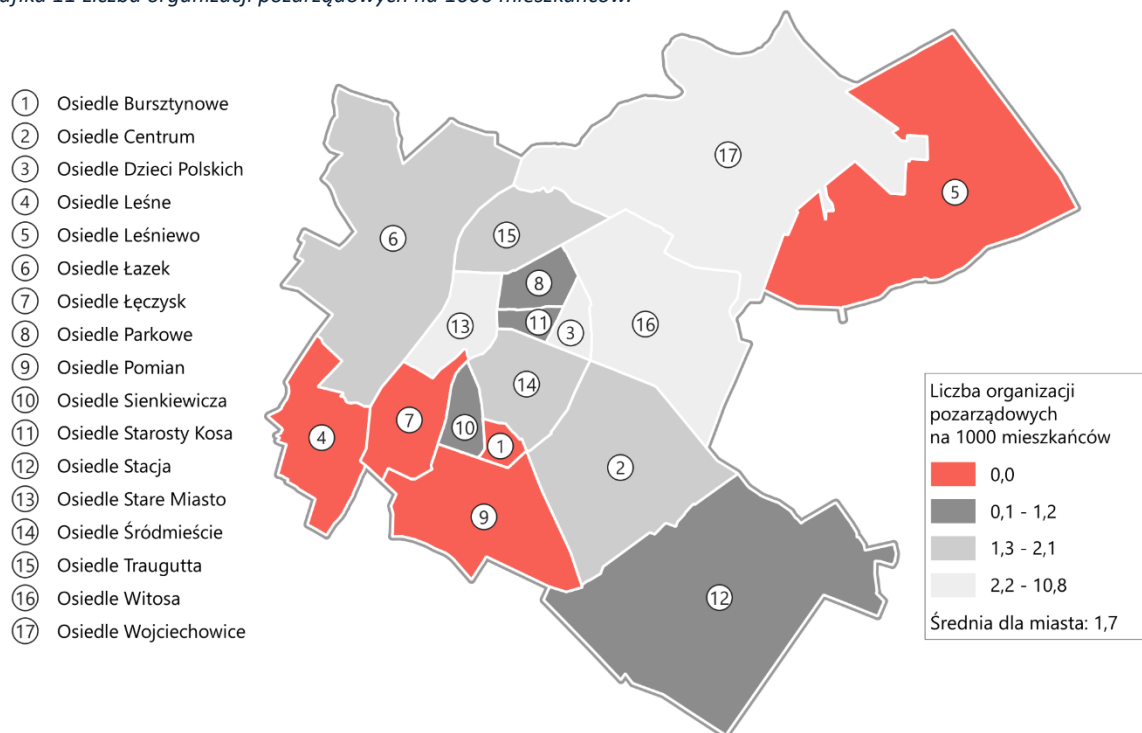
Tabela 12 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców.

Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
Osiedle Bursztynowe	850	0	0,00
Osiedle Centrum	11802	15	1,27
Osiedle Dzieci Polskich	2305	6	2,60

Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
Osiedle Leśne	799	0	0,00
Osiedle Leśniewo	232	0	0,00
Osiedle Łazek	1418	2	1,41
Osiedle Łęczysk	1938	0	0,00
Osiedle Parkowe	4197	5	1,19
Osiedle Pomian	1115	0	0,00
Osiedle Sienkiewicza	2791	1	0,36
Osiedle Starosty Kosa	2393	2	0,84
Osiedle Stacja	5238	4	0,76
Osiedle Stare Miasto	2248	18	8,01
Osiedle Śródmieście	7443	16	2,15
Osiedle Traugutta	1559	3	1,92
Osiedle Witosa	465	5	10,75
Osiedle Wojciechowice	2188	7	3,20
Gmina	48981	84	1,71

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 11 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

3.5 STREFA GOSPODARCZA

W obszarze strefy gospodarczej zostały przeprowadzone analizy wskaźników ekonomicznych, określających potencjał gospodarczy Ostrołęki. Dzięki analizie, dokonać można oceny aktywności gospodarczej wśród mieszkańców konkretnych jednostek porównawczych oraz określić poziom przedsiębiorczości. Wysoki poziom aktywności gospodarczej sugeruje sprzyjające warunki dla inwestycji, rynku pracy i rozwoju gospodarczego. Niski poziom aktywności wskazuje natomiast na

deficyt aktywności sektora prywatnego i poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców konkretnego obszaru.

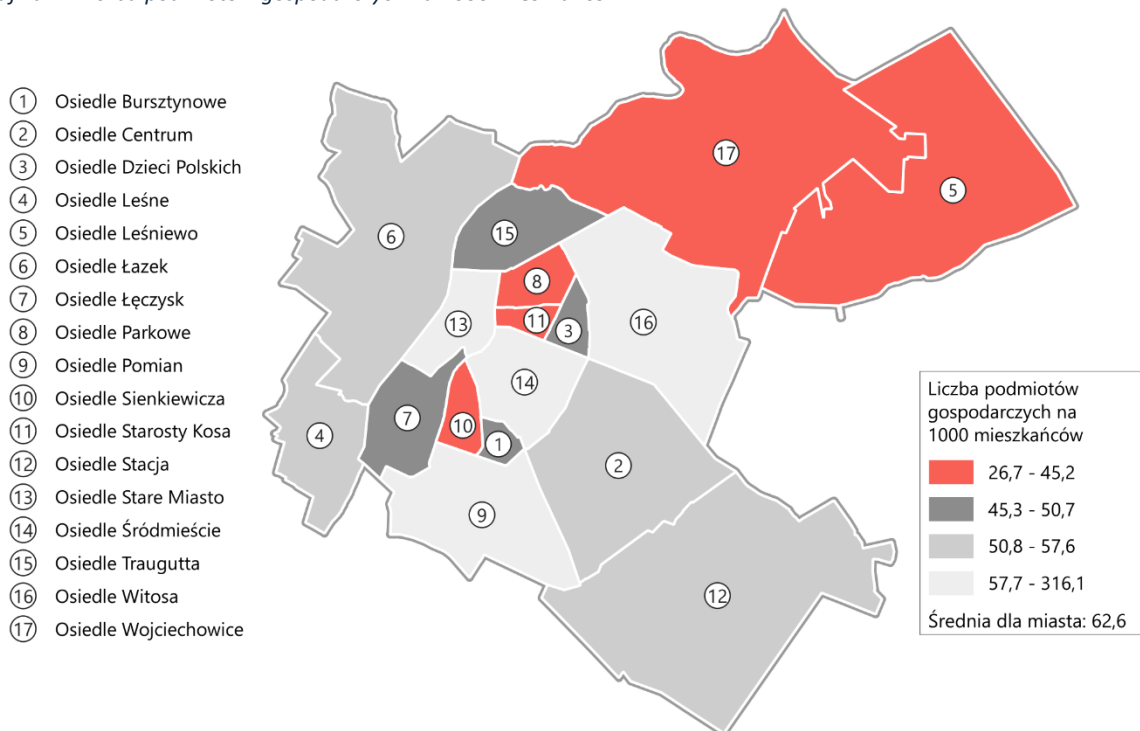
Pierwszy, poddany analizie wskaźnik, określa liczbę podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców. W oparciu o dane, pozyskane z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, łączna liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie Ostrołęki wyniosła 3068. Wskaźnik w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla całego miasta wynosi zatem 62,64 i jest niższa, w stosunku do zarówno obszaru województwa mazowieckiego (184), jak i powiatu ostrołęckiego (83). Najkorzystniejszą sytuację, z perspektywy aktywności gospodarczej, odnotowano na terenie osiedla Witosa, gdzie zarejestrowano 147 podmiotów gospodarczych (316,1 na 1000 mieszkańców). Najniższe wskaźniki, oznaczające sytuację najmniej korzystną, dotyczą osiedla Parkowego (26,7 na 1000 mieszkańców), osiedla Sienkiewicza (33,0 na 1000 mieszkańców), osiedla Starosty Kosa (44,7 na 1000 mieszkańców) i osiedla Wojciechowice (45,2 na 1000 mieszkańców). Z przeanalizowanych danych wynika więc, że właśnie te obszary charakteryzuje najniższy poziom aktywności gospodarczej.

Tabela 13 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców.

Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców
Osiedle Bursztynowe	850	41	48,2
Osiedle Centrum	11802	653	55,3
Osiedle Dzieci Polskich	2305	111	48,2
Osiedle Leśne	799	46	57,6
Osiedle Leśniewo	232	8	34,5
Osiedle Łazek	1418	81	57,1
Osiedle Łęczysk	1938	98	50,6
Osiedle Parkowe	4197	112	26,7
Osiedle Pomian	1115	93	83,4
Osiedle Sienkiewicza	2791	92	33,0
Osiedle Starosty Kosa	2393	107	44,7
Osiedle Stacja	5238	290	55,4
Osiedle Stare Miasto	2248	330	146,8
Osiedle Śródmieście	7443	681	91,5
Osiedle Traugutta	1559	79	50,7
Osiedle Witosa	465	147	316,1
Osiedle Wojciechowice	2188	99	45,2
Gmina	48981	3 068	62,64

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 12 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Poniższa analiza dotyczy różnicy pomiędzy nowo zarejestrowanymi, a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi. Pozwala ona na określenie tendencji, dotyczących aktywności gospodarczej i poziomu przedsiębiorczości w mieście. Na terenie Ostrołęki w roku 2023 zarejestrowanych zostało 184 nowych podmiotów gospodarczych, natomiast wyrejestrowano 128 podmiotów – oznacza to dodatni wynik, który w skali całego miasta oznacza zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych o 56. Wskaźnik dla całej gminy wynosi 1,14. Ten trend charakterystyczny jest dla większości obszarów, z wyjątkiem pięciu jednostek porównawczych, w których wskaźniki mają wartość ujemną. Mowa tu o osiedlu Traugutta (-1,3), osiedlu Starosty Kosa (-1,3), osiedlu Sienkiewicza (-0,7), osiedlu Łęczysk (-0,5) i osiedlu Dzieci Polskich (-0,4).

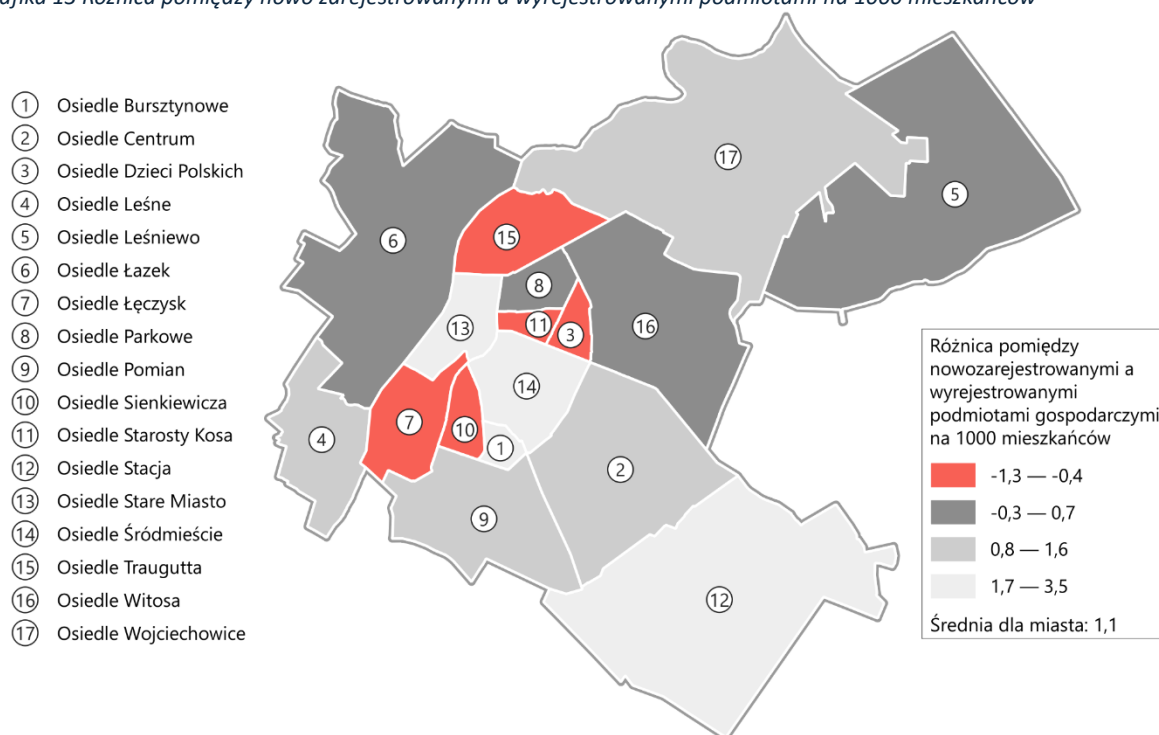
Tabela 14 Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami na 1000 mieszkańców.

Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami na 1000 mieszkańców
Osiedle Bursztynowe	850	4	1	3,5
Osiedle Centrum	11802	41	22	1,6
Osiedle Dzieci Polskich	2305	7	8	-0,4
Osiedle Leśne	799	4	3	1,3
Osiedle Leśniewo	232	1	1	0,0
Osiedle Łazek	1418	6	6	0,0
Osiedle Łęczysk	1938	4	5	-0,5
Osiedle Parkowe	4197	8	5	0,7

Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami na 1000 mieszkańców
Osiedle Pomian	1115	6	5	0,9
Osiedle Sienkiewicza	2791	1	3	-0,7
Osiedle Starosty Kosa	2393	6	9	-1,3
Osiedle Stacja	5238	21	12	1,7
Osiedle Stare Miasto	2248	20	13	3,1
Osiedle Śródmieście	7443	43	24	2,6
Osiedle Traugutta	1559	1	3	-1,3
Osiedle Witosa	465	3	3	0,0
Osiedle Wojciechowice	2188	8	5	1,4
Gmina	48981	184	128	1,14

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 13 Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

3.6 SFERA ŚRODOWISKOWA

Analiza sfery środowiskowej ma na celu zbadanie jakości i stanu środowiska naturalnego w gminie oraz jego wpływu na poziom życia mieszkańców. Dotyczy zatem kilku aspektów, obejmujących poziom zanieczyszczenia powietrza, udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe, występowanie materiałów, zawierających niebezpieczny dla zdrowia mieszkańców azbest, czy też skalę występowania budynków, narażonych na hałas, wynikający z natężonego ruchu komunikacyjnego.

Pierwszy wskaźnik dotyczy występowania szkodliwych wyrobów azbestowych na terenie gminy. Surowiec ten, jako niedrogi, jeszcze w drugiej połowie dwudziestego wieku stosowany był w produkcji

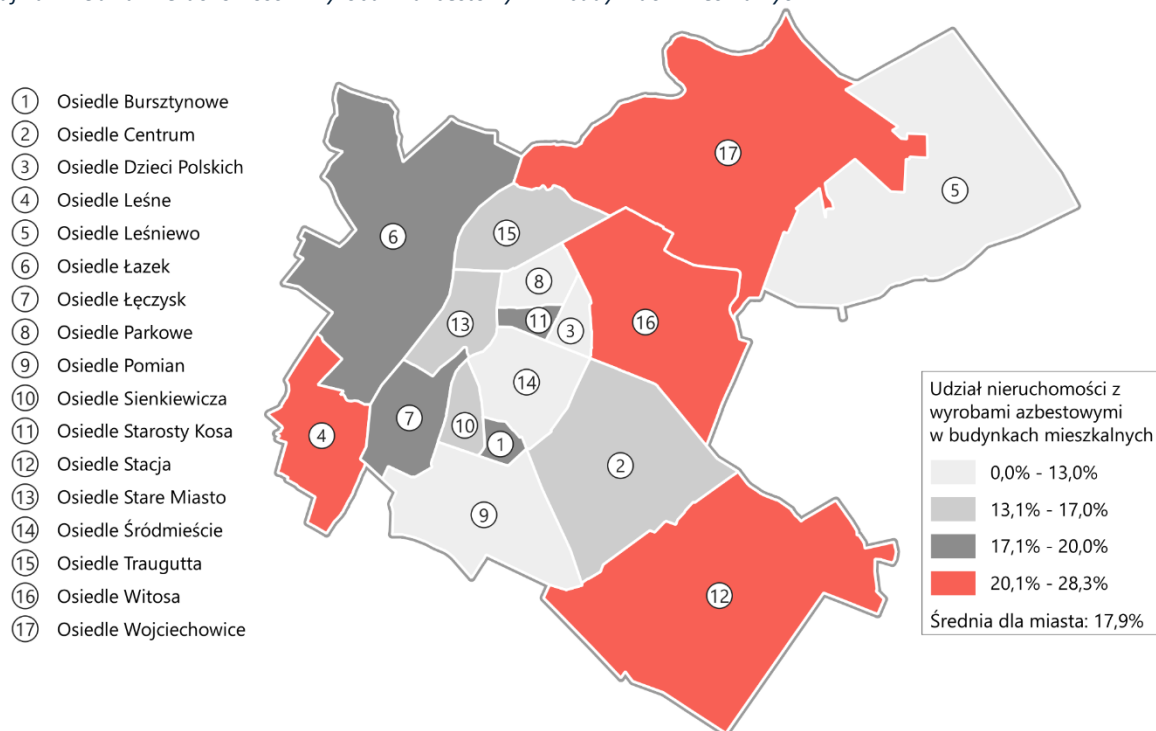
materiałów budowlanych. Po zdiagnozowaniu jego negatywnego wpływu na zdrowie, 19 czerwca 1997 roku uchwalono ustawę, zakazującą stosowania towarów, zawierających azbest. Ustawa ta została wzmocniona rozporządzeniem z 14 sierpnia 1998 roku, dotyczącym bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów azbestowych. Jednakże wiele starszych obiektów wciąż zawiera ten surowiec, stanowiący zagrożenie dla zdrowia mieszkańców. W oparciu o dane, pozyskane z Bazy Azbestowej, na terenie gminy znajduje się 1074 nieruchomości, na których zidentyfikowano wyroby azbestowe. Biorąc pod uwagę procentowy udział nieruchomości z wyrobami azbestowymi w budynkach mieszkalnych, wskaźnik wynosi 17,9% na całą gminę Ostrołęka. Największe zagęszczenie nieruchomości ze zidentyfikowanym występowaniem wyrobów azbestowych znajduje się na terenie osiedla Wojciechowice (28,3% budynków), osiedla Leśne (26,1%), osiedla Stacja (23,8%) i osiedla Witosa (22,1%).

Tabela 15 Udział nieruchomości z wyrobami azbestowymi w budynkach mieszkalnych.

Obszar porównawczy	Liczba nieruchomości na których zidentyfikowano wyroby azbestowe	Udział nieruchomości z wyrobami azbestowymi w budynkach mieszkalnych
Osiedle Bursztynowe	34	19,7%
Osiedle Centrum	138	15,0%
Osiedle Dzieci Polskich	7	5,6%
Osiedle Leśne	65	26,1%
Osiedle Leśniewo	0	0,0%
Osiedle Łazek	79	20,0%
Osiedle Łęczysk	56	17,5%
Osiedle Parkowe	10	9,1%
Osiedle Pomian	48	13,0%
Osiedle Sienkiewicza	38	16,1%
Osiedle Starosty Kosa	11	19,6%
Osiedle Stacja	309	23,8%
Osiedle Stare Miasto	84	17,0%
Osiedle Śródmieście	39	9,5%
Osiedle Traugutta	56	14,1%
Osiedle Witosa	27	22,1%
Osiedle Wojciechowice	73	28,3%
Gmina	1 074	17,9%

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 14 Udział nieruchomości z wyrobami azbestowymi w budynkach mieszkalnych.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

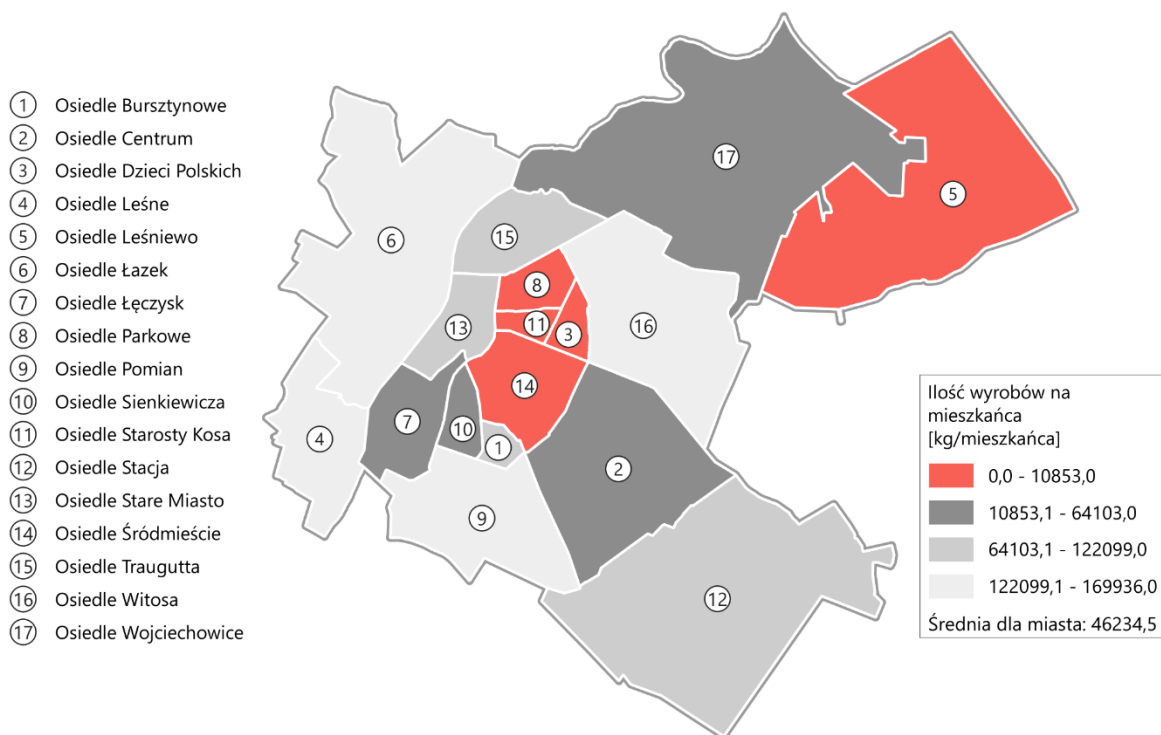
Badaniu poddana została również kwestia, dotycząca ilości wyrobów azbestowych, przypadających na mieszkańca miasta. Średnia, przypadająca na całe miasto Ostrołęka, wynosi 46,23 kilogramów na jednego mieszkańca. Najwyższe wskaźniki, znacznie przekraczające średnią dla całego miasta, zidentyfikowano na obszarze takich jednostek porównawczych, jak osiedla Leśne (169,9), Łazek (151,1), Witosa (133,6) i Pomian (124,7).

Tabela 16 Ilość wyrobów (kg) na mieszkańca.

Obszar porównawczy	Masa zidentyfikowanych wyrobów azbestowych	Ilość wyrobów (kg) na mieszkańca
Osiedle Bursztynowe	64 695	76,1
Osiedle Centrum	262 050	22,2
Osiedle Dzieci Polskich	8 400	3,6
Osiedle Leśne	135 779	169,9
Osiedle Leśniewo	0	0,0
Osiedle Łazek	214 245	151,1
Osiedle Łęczysk	105 705	54,5
Osiedle Parkowe	17 250	4,1
Osiedle Pomian	139 014	124,7
Osiedle Sienkiewicza	90 810	32,5
Osiedle Starosty Kosa	19 170	8,0
Osiedle Stacja	639 552	122,1
Osiedle Stare Miasto	181 260	80,6
Osiedle Śródmieście	80 775	10,9
Osiedle Traugutta	103 516	66,4
Osiedle Witosa	62 135	133,6
Osiedle Wojciechowice	140 258	64,1
Gmina	2 264 613	46,23

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 15 Ilość wyrobów (kg) na mieszkańca.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Istotnym czynnikiem, mającym negatywny wpływ zarówno na jakość życia mieszkańców, jak i poziom degradacji środowiska naturalnego, stanowi hałas, generowany przez natężony ruch komunikacyjny – mowa o hałasie drogowym oraz kolejowym. Zbadano udział budynków mieszkalnych, zlokalizowanych w strefach zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym w stosunku do ogólnej ilości liczby budynków mieszkalnych. Na terenie Ostrołki występuje 591 obiektów o charakterze mieszkalnym, znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i komunikacyjnym. W przypadku liczb bezwzględnych, najwięcej znajduje się na terenie osiedla Stacja (245) – wynika to z biegnącej przez ten obszar linii kolejowej. Analizując wartości wskaźnika, najwyższy procentowy udział budynków mieszkalnych, znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem komunikacyjnym dotyczy osiedla Wojciechowice (35,3%), osiedla Traugutta (22,9%), osiedla Stacja (18,9%), osiedla Leśna (14,9%) i osiedla Parkowego (14,5%).

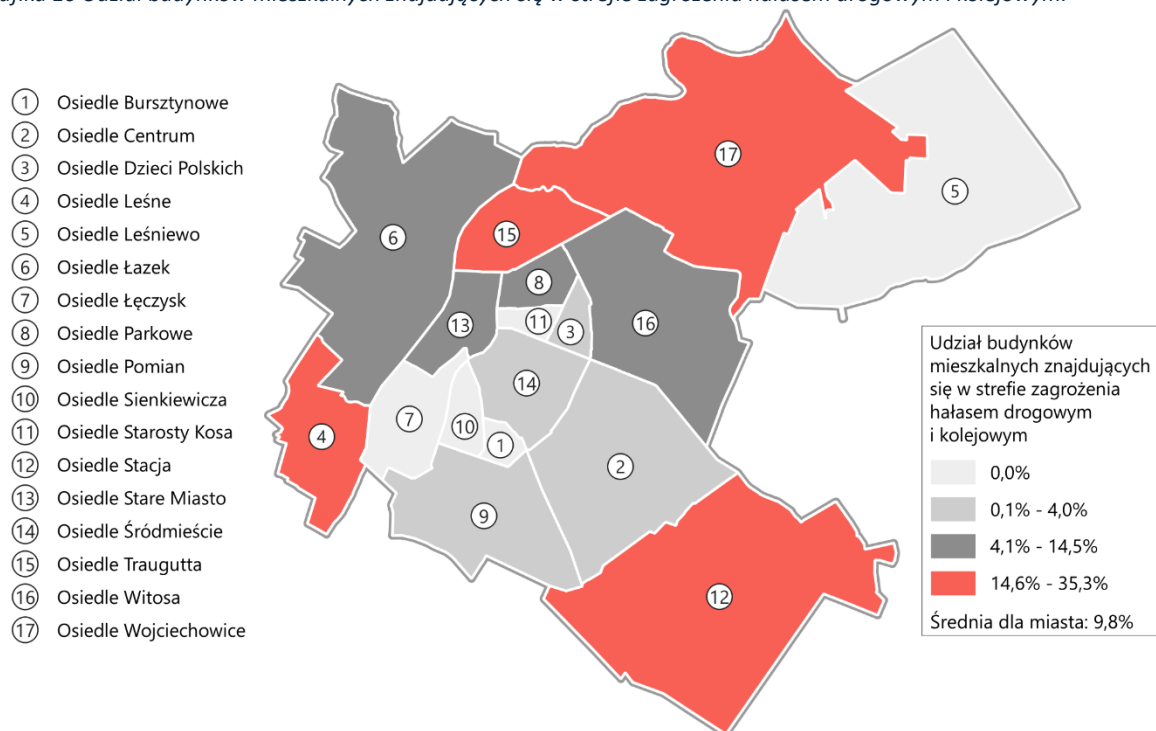
Tabela 17 Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym.

Obszar porównawczy	Liczba budynków mieszkalnych	Budynki mieszkalne w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym
Osiedle Bursztynowe	173	0	0,0%
Osiedle Centrum	919	24	2,6%
Osiedle Dzieci Polskich	126	5	4,0%
Osiedle Leśne	249	37	14,9%

Obszar porównawczy	Liczba budynków mieszkalnych	Budynki mieszkalne w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym
Osiedle Leśniewo	71	0	0,0%
Osiedle Łazek	395	36	9,1%
Osiedle Łęczysk	320	0	0,0%
Osiedle Parkowe	110	16	14,5%
Osiedle Pomian	370	7	1,9%
Osiedle Sienkiewicza	236	0	0,0%
Osiedle Starosty Kosa	56	0	0,0%
Osiedle Stacja	1298	245	18,9%
Osiedle Stare Miasto	495	22	4,4%
Osiedle Śródmieście	409	11	2,7%
Osiedle Traugutta	397	91	22,9%
Osiedle Witosa	122	6	4,9%
Osiedle Wojciechowice	258	91	35,3%
Gmina	6 004	591	9,8%

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 16 Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

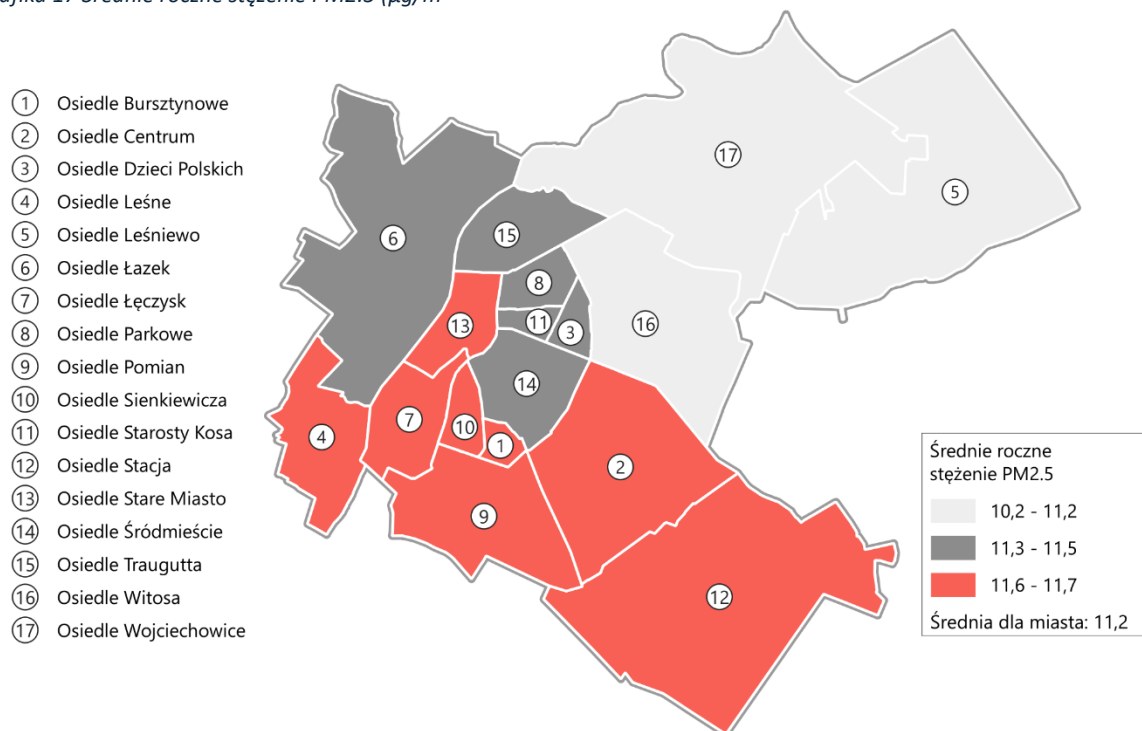
Bezpośredni wpływ na zarówno komfort życia mieszkańców, jak i stan środowiska naturalnego, ma poziom jakości powietrza. Wpływ na jego zanieczyszczenie ma emisja szkodliwych substancji, zatem istotnym zadaniem, stojącym przed władzami samorządowymi, jest rozwój sieci ciepłowniczych oraz wdrażanie innowacyjnych, ekologicznych rozwiązań, których celem jest poprawa jakości powietrza. Zgodnie z Globalnymi Wytycznymi Jakości Powietrza, opublikowanymi przez Światową Organizację

Zdrowia (WHO) w 2021 roku, maksymalne średnioroczne stężenie pyłów PM2.5 nie powinno przekraczać 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Średnioroczne stężenie pyłów zawieszonych PM2.5 na obszarze gminy Ostrołęka wyniosło 11,18 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Najlepszą jakość powietrza odnotowano w północno-wschodniej części miasta – czyli osiedlach: Leśniewo (10,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), Wojciechowice (10,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) oraz Witosa (11,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Tymczasem najwyższe stężenie zanieczyszczeń powietrza dotyczy południowych, południowo-zachodnich oraz centralnych obszarów miasta. Mowa tu o osiedlach Centrum i Leśne (11,7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), jak również osiedlach Bursztynowe, Łęczysk, Pomian, Sienkiewicza, Stacja i Stare Miasto (po 11,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Tabela 18 Średnie roczne stężenie PM2.5 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Obszar porównawczy	Średnie roczne stężenie PM2.5 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Osiedle Bursztynowe	11,6
Osiedle Centrum	11,7
Osiedle Dzieci Polskich	11,3
Osiedle Leśne	11,7
Osiedle Leśniewo	10,2
Osiedle Łazek	11,5
Osiedle Łęczysk	11,6
Osiedle Parkowe	11,3
Osiedle Pomian	11,6
Osiedle Sienkiewicza	11,6
Osiedle Starosty Kosa	11,4
Osiedle Stacja	11,6
Osiedle Stare Miasto	11,6
Osiedle Śródmieście	11,5
Osiedle Traugutta	11,4
Osiedle Witosa	11,2
Osiedle Wojciechowice	10,6
Gmina	11,18

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 17 Średnie roczne stężenie PM2.5 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Bezpośredni wpływ na jakość powietrza ma sposób ogrzewania budynków mieszkalnych. Wskaźnikiem, który w sposób wymierny obrazuje poziom dostosowania do wymogów, związanych z ograniczeniem niskiej emisji jest procentowy udział gospodarstw domowych, ogrzewanych kotłami na paliwo stałe. Wymiana przestarzałych kotłów i stosowanie paliw dobrej jakości wpływa na znaczną poprawę czystości powietrza, a także zdrowia mieszkańców. Na terenie gminy Ostrołęka 32,9% procent wszystkich budynków ogrzewanych jest kotłami na paliwo stałe. Najwyższy wskaźnik odnotowano w takich jednostkach porównawczych, jak osiedle Leśniewo (60,8%), osiedle Łazek (52,5%), osiedle Leśne (49,9%) oraz osiedle Wojciechowice (45,9%).

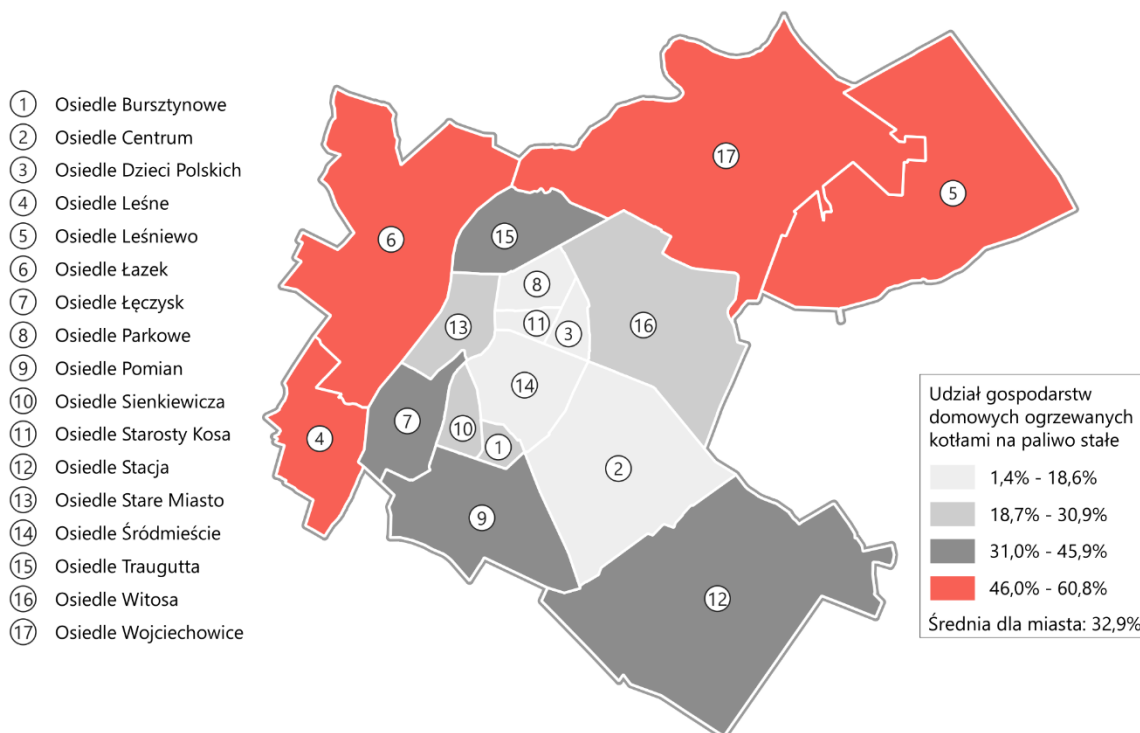
Tabela 19 Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe.

Obszar porównawczy	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe
Osiedle Bursztynowe	30,9%
Osiedle Centrum	16,2%
Osiedle Dzieci Polskich	16,8%
Osiedle Leśne	49,9%
Osiedle Leśniewo	60,8%
Osiedle Łazek	52,5%
Osiedle Łęczysk	39,1%
Osiedle Parkowe	12,2%
Osiedle Pomian	37,2%
Osiedle Sienkiewicza	26,8%
Osiedle Starosty Kosa	1,4%
Osiedle Stacja	45,9%
Osiedle Stare Miasto	25,2%

Obszar porównawczy	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe
Osiedle Śródmieście	18,6%
Osiedle Traugutta	39,6%
Osiedle Witosa	27,2%
Osiedle Wojciechowice	47,2%
Gmina	32,9%

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 18 Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

3.7 SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Zadaniem tego fragmentu analizy jest odpowiedź na pytanie, w których częściach gminy Ostrołęka występuje najwięcej problemów o charakterze przestrzennofunkcyjnym. Ich skala ma bowiem wpływ na rozwój społeczny, ekonomiczny i gospodarczy całego badanego obszaru, determinuje jakość życia i poziom zadowolenia mieszkańców. Analizie poddano takie elementy, które mają znaczący wpływ na jakość przestrzeni i będą w stanie określić stan kryzysowy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w konkretnych obszarach gminy. Mowa tu o dostępie do komunikacji miejskiej, dostępie do usług publicznych oraz długości ścieżek rowerowych.

Dostęp do usług publicznych dotyczy liczby konkretnych instytucji publicznych (np. biblioteki, placówki pocztowe, banki, apteki, instytucje kultury) na wyznaczonym obszarze. Wskaźnik określa ilość dostępnych instytucji publicznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Zgodnie z danymi, przekazanymi przez Urząd Miasta Ostrołęka, na terenie gminy funkcjonuje łącznie 28 instytucji

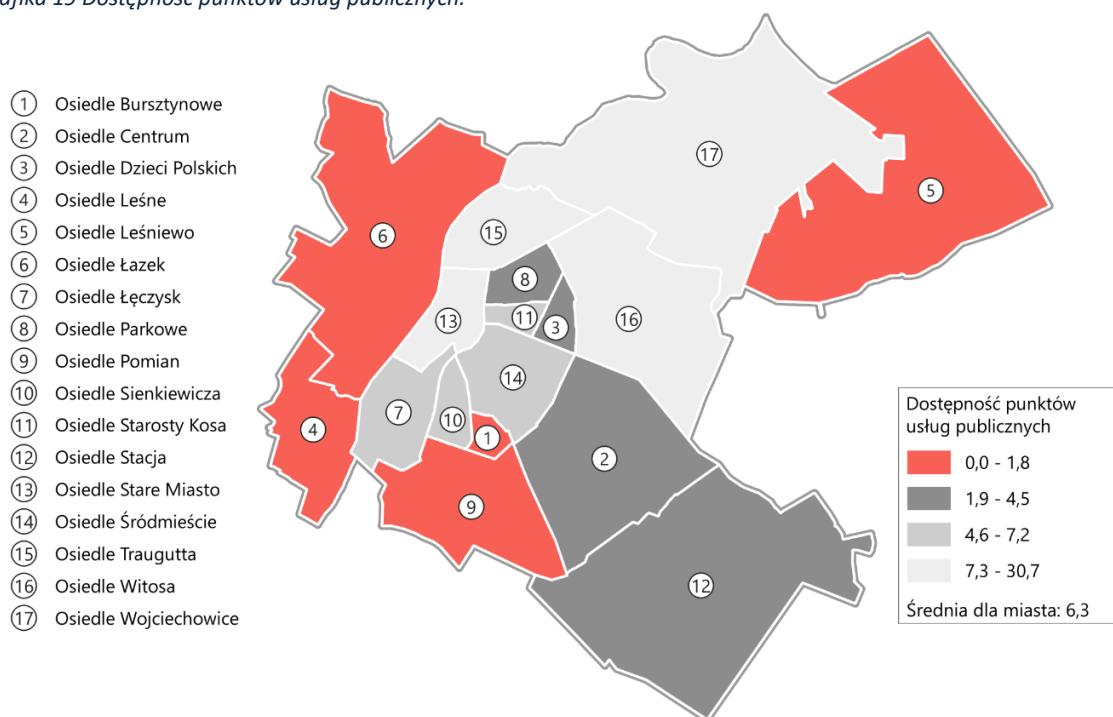
o charakterze publicznym. Największa ich ilość skoncentrowana jest na terenie centralnie położonych i gęsto zaludnionych obszarów miasta – osiedlach: Centrum, Parkowe i Śródmieście (4 instytucje). Zdecydowanie najniższy poziom dostępności do usług publicznych zidentyfikowano w obszarach peryferyjnych (osiedla Leśne, Leśniewo, Łazek, Pomian) oraz na osiedlu Bursztynowym. W tych jednostkach porównawczych wskaźnik jest zdecydowanie niższy od średniej dla miasta Ostrołęki (6,27).

Tabela 20 Dostępność punktów usług publicznych.

Obszar porównawczy	Liczba obiektów użyteczności publicznych ogółem	Dostępność punktów usług publicznych
Osiedle Bursztynowe	0	0,0
Osiedle Centrum	4	3,6
Osiedle Dzieci Polskich	1	3,9
Osiedle Leśne	0	1,3
Osiedle Leśniewo	0	0,0
Osiedle Łazek	0	1,4
Osiedle Łęczysk	0	5,7
Osiedle Parkowe	4	4,5
Osiedle Pomian	0	1,8
Osiedle Sienkiewicza	3	7,2
Osiedle Starosty Kosa	1	5,9
Osiedle Stacja	2	3,4
Osiedle Stare Miasto	2	30,7
Osiedle Śródmieście	4	5,5
Osiedle Traugutta	3	14,1
Osiedle Witosa	1	21,5
Osiedle Wojciechowice	3	12,3
Gmina	28	6,27

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 19 Dostępność punktów usług publicznych.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

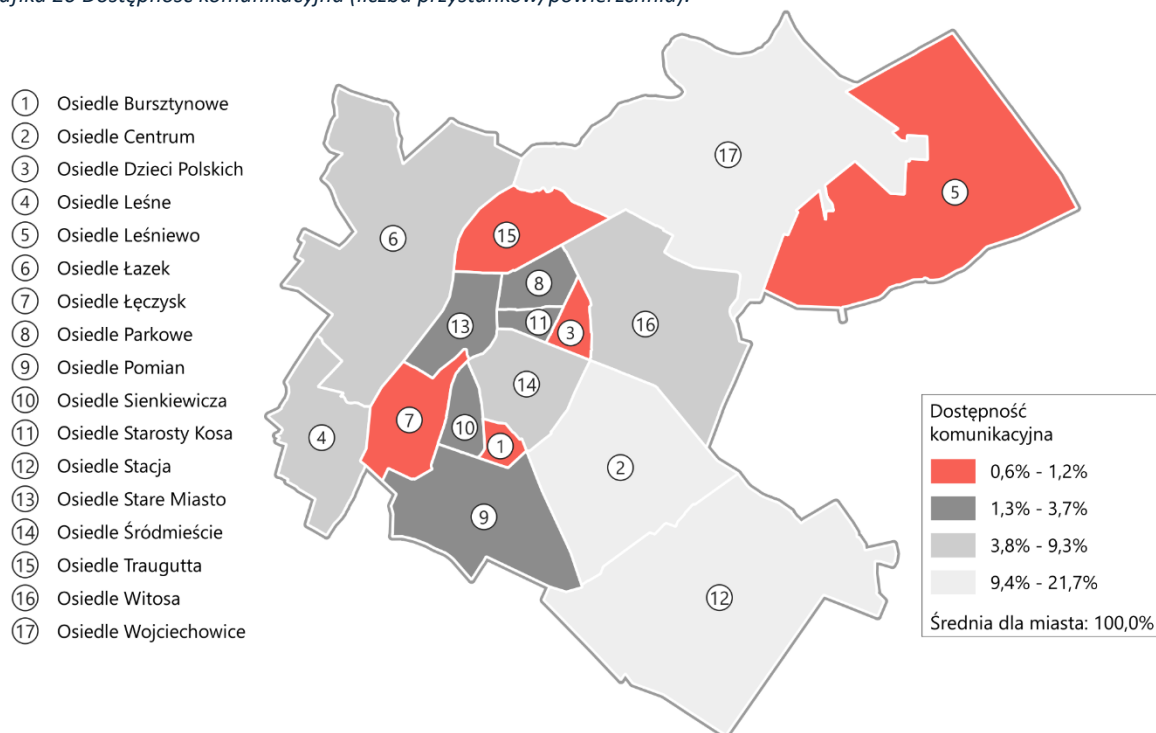
W ramach analizy przestrzenno-funkcjonalnej, poddano badaniu dostępność do infrastruktury komunikacyjnej. Jest to kwestia fundamentalna dla wielu mieszkańców, a wykluczenie komunikacyjne stanowić może problem, mający wymierny wpływ na ich funkcjonowanie oraz jakość życia. Dotyczy to szczególnie dzieci i młodzieży oraz osób starszych, nieposiadających prywatnego środka komunikacji. Celem badania było porównanie ilości przystanków komunikacji publicznej do wielkości powierzchni konkretnych jednostek porównawczych. Na terenie miasta Ostrołęka znajduje się łącznie 161 przystanków autobusowych. Największa ich liczba rozmieszczona jest na terenie osiedli Centrum (35) oraz Stacja (29). Warto jednak wspomnieć, że w pierwszym przypadku mowa o najludniejszym (osiedle Centrum – 11802 mieszkańców) oraz trzecim najludniejszym (osiedle Stacja – 5238 mieszkańców) obszarze porównawczym. Najniższy poziom dostępności komunikacyjnej odnotowano natomiast w osiedlach: Bursztynowe, Traugutta (po 1 przystanku) oraz Dzieci Polskich, Leśniewo, Łęczysk (po 2 przystanki).

Tabela 21 Dostępność komunikacyjna (liczba przystanków/powierzchnia).

Obszar porównawczy	Liczba przystanków	Powierzchnia (m2)	Dostępność komunikacyjna (liczba przystanków/powierzchnia)
Osiedle Bursztynowe	1	166 621	0,6%
Osiedle Centrum	35	2 797 049	21,7%
Osiedle Dzieci Polskich	2	246 975	1,2%
Osiedle Leśne	7	1 250 242	4,3%
Osiedle Leśniewo	2	4 827 357	1,2%
Osiedle Łazek	15	4 143 322	9,3%
Osiedle Łęczysk	2	885 500	1,2%
Osiedle Parkowe	6	399 229	3,7%
Osiedle Pomian	3	1 906 629	1,9%
Osiedle Sienkiewicza	4	325 109	2,5%
Osiedle Starosty Kosa	6	176 018	3,7%
Osiedle Stacja	29	5 108 674	18,0%
Osiedle Stare Miasto	3	642 103	1,9%
Osiedle Śródmieście	15	1 008 877	9,3%
Osiedle Traugutta	1	947 707	0,6%
Osiedle Witosa	11	2 707 773	6,8%
Osiedle Wojciechowice	19	5 917 003	11,8%
Gmina	161	33 456 188	100,0%

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 20 Dostępność komunikacyjna (liczba przystanków/powierzchnia).

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Kolejnym wskaźnikiem, obrazującym sytuację miasta Ostrołęki z perspektywy sfery przestrzenno-funkcjonalnej, jest długość ścieżek rowerowych. Średnia długość ścieżek rowerowych na kilometr kwadratowy na całym badanym obszarze wynosi 960,02. Najwięcej z nich znajduje się na terenie osiedla Centrum (3668,1 na kilometr kwadratowy) oraz osiedla Śródmieście (3445,7 na kilometr kwadratowy). Należy jednak wspomnieć, że ich występowanie z perspektywy całej gminy, ma charakter nierównomierny. W Ostrołęce znajduje się bowiem aż osiem jednostek porównawczych bez dostępu do ścieżki rowerowej. Mowa tu zarówno o osiedlach mniej zaludnionych (Bursztynowe, Leśniewo), peryferyjnych (Pomian), jak i zlokalizowanych w bardziej centralnych obszarach miasta (Stare Miasto, Starosty Kosa) oraz gęsto zaludnionych (Parkowe). Brak dostępu do ścieżek rowerowych odnotowano również na terenie osiedla Dzieci Polskich oraz osiedla Łęczysk.

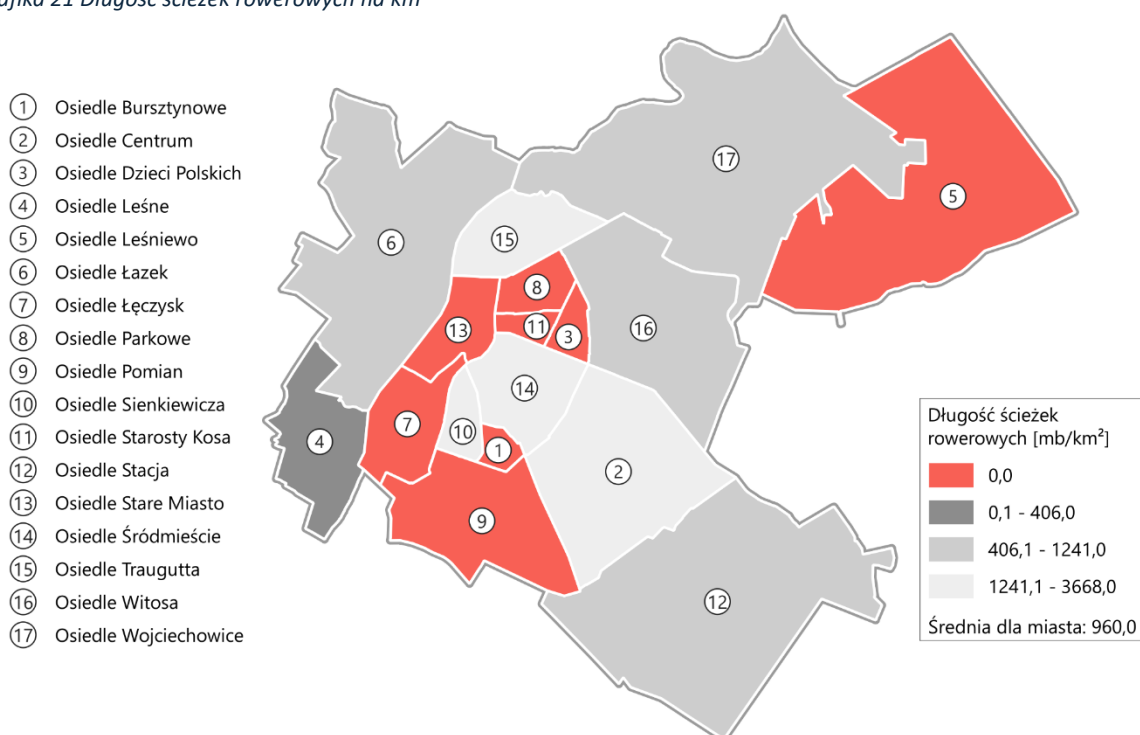
Tabela 22 Długość ścieżek rowerowych na km².

Obszar porównawczy	Długość ścieżek rowerowych	Długość ścieżek rowerowych na km ²
Osiedle Bursztynowe	0,0	0,0
Osiedle Centrum	10 259,75	3 668,1
Osiedle Dzieci Polskich	0,0	0,0
Osiedle Leśne	508,00	406,3
Osiedle Leśniewo	0,0	0,0
Osiedle Łazek	2 328,00	561,9
Osiedle Łęczysk	0,0	0,0
Osiedle Parkowe	0,0	0,0
Osiedle Pomian	0,0	0,0
Osiedle Sienkiewicza	574,00	1 765,6

Obszar porównawczy	Długość ścieżek rowerowych	Długość ścieżek rowerowych na km ²
Osiedle Starosty Kosa	0,0	0,0
Osiedle Stacja	4 658,50	911,9
Osiedle Stare Miasto	0,0	0,0
Osiedle Śródmieście	3 476,25	3 445,7
Osiedle Traugutta	1 416,00	1 494,1
Osiedle Witosa	3 360,00	1 240,9
Osiedle Wojciechowice	5 538,00	935,9
Gmina	32 118,50	960,02

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 21 Długość ścieżek rowerowych na km²

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

3.8 SFERA TECHNICZNA

Ostatnia analizowana sfera dotyczy kwestii technicznych, a zatem: udziału budynków publicznych wymagających termomodernizacji, udziału budynków wymagających dostosowania do osób ze szczególną niepełnosprawnością oraz liczby zabytków i pomników przyrody na kilometr kwadratowy. Mowa zatem o aspektach mających zarówno wpływ na funkcjonowanie mieszkańców, jak i wizerunek oraz postrzeganie konkretnego obszaru.

Pierwszym wskaźnikiem poddanym analizie jest liczba zabytków i pomników przyrody na kilometr kwadratowy. Występowanie obiektów zabytkowych na terenie jednostki porównawczej wymaga regularnych nakładów finansowych. Aby obiekty zabytkowe były utrzymywane w dobrym stanie, a ich

degradacja nie postępować, istotne jest systematyczne prowadzenie prac remontowych oraz konserwatorskich.

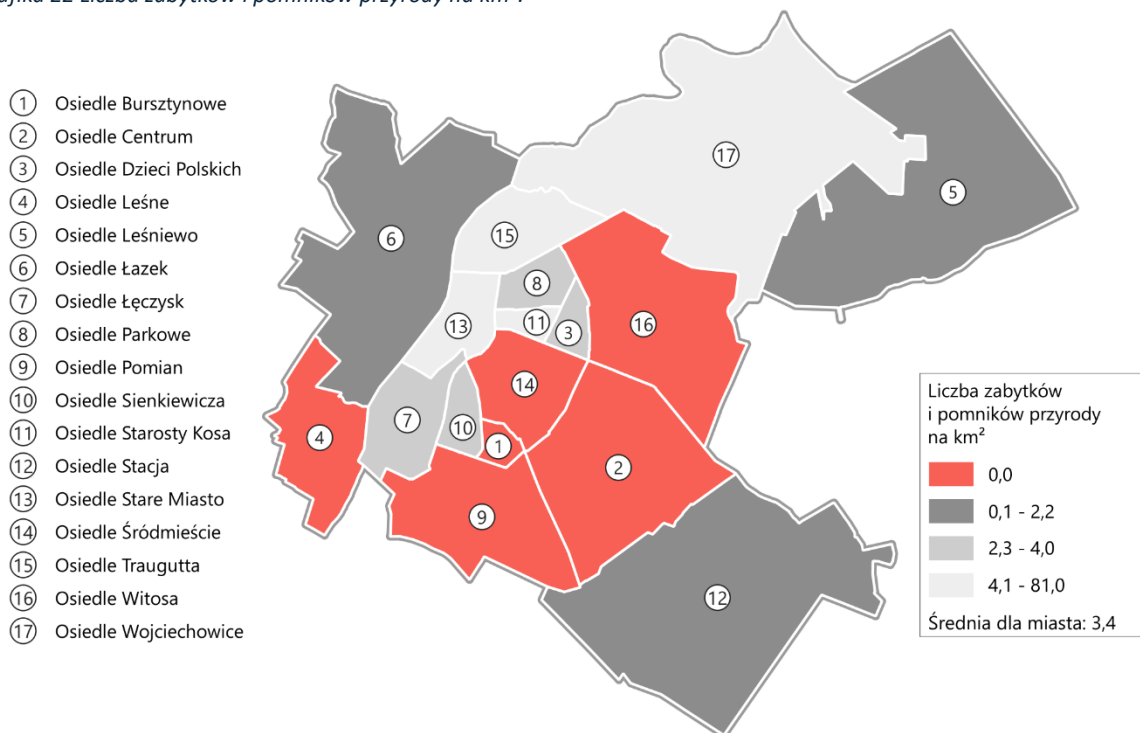
Zgodnie z danymi, pozyskanymi z Urzędu Miasta Ostrołęka, na terenie gminy znajduje się łącznie 105 obiektów, zarejestrowanych w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz 8 pomników przyrody. Wskaźnik ich liczby w przeliczeniu na 1 kilometr kwadratowy przyjął wartość 3,38. Biorąc pod uwagę liczby bezwzględne, największa ilość zabytków znajduje się na terenie osiedla Stare Miasto (50), natomiast największa liczba pomników przyrody dotyczy osiedla Wojciechowice (3). Na terenie miasta Ostrołęka znajdują się jednostki porównawcze, na których obszarze brak jest zarówno zabytku, jak i pomnika przyrody – zatem wartość wskaźnika w ich przypadku wynosi 0,0. Dotyczy to osiedli: Bursztynowe, Centrum, Leśne, Pomian, Śródmieście i Witosa. Tymczasem najwyższe wskaźniki występowania zabytków i pomników przyrody na kilometr kwadratowy odnotowano na terenie osiedli: Stare Miasto (80,94%) oraz Starosty Kosa (11,36%).

Tabela 23 Liczba zabytków i pomników przyrody na km².

Obszar porównawczy	Powierzchnia	Liczba zabytków	Liczba pomników przyrody	Liczba zabytków i pomników przyrody	Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²
Osiedle Bursztynowe	166 621	0	0	0	0,00
Osiedle Centrum	2 797 049	0	0	0	0,00
Osiedle Dzieci Polskich	246 975	0	1	1	4,05
Osiedle Leśne	1 250 242	0	0	0	0,00
Osiedle Leśniewo	4 827 357	2	0	2	0,41
Osiedle Łazek	4 143 322	4	0	4	0,97
Osiedle Łęczysk	885 500	3	0	3	3,39
Osiedle Parkowe	399 229	1	0	1	2,50
Osiedle Pomian	1 906 629	0	0	0	0,00
Osiedle Sienkiewicza	325 109	1	0	1	3,08
Osiedle Starosty Kosa	176 018	0	2	2	11,36
Osiedle Stacja	5 108 674	11	0	11	2,15
Osiedle Stare Miasto	642 103	50	2	52	80,98
Osiedle Śródmieście	1 008 877	0	0	0	0,00
Osiedle Traugutta	947 707	10	0	10	10,55
Osiedle Witosa	2 707 773	0	0	0	0,00
Osiedle Wojciechowice	5 917 003	23	3	26	4,39
Gmina	33 456 188	105	8	113	3,38

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 22 Liczba zabytków i pomników przyrody na km².

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Z perspektywy oceny opisywanej sfery, dotyczącej rozwiązań technicznych, jak również problemów technicznych na obszarze gminy, istotnym elementem jest identyfikacja liczby obiektów użyteczności publicznej, wymagających podjęcia działań z zakresu termomodernizacji. Na terenie miasta Ostrołęka zlokalizowanych jest łącznie 28 obiektów użyteczności publicznej, z czego 21 z nich wymaga prac z zakresu termomodernizacji. Procentowy wskaźnik, obejmujący całą gminę wynosi więc 75%. W przypadku pięciu diagnozowanych jednostek porównawczych udział tych obiektów jest wyższy, niż w przypadku wskaźnika przyporządkowanego całej gminie. Są to osiedla: Dzieci Polskich, Starosty Kosa, Stare Miasto, Witosa i Wojciechowice. W przypadku wymienionych jednostek wskaźnik wynosi 100% co oznacza, że termomodernizacji wymagają wszystkie, znajdujące się tam obiekty użyteczności publicznej.

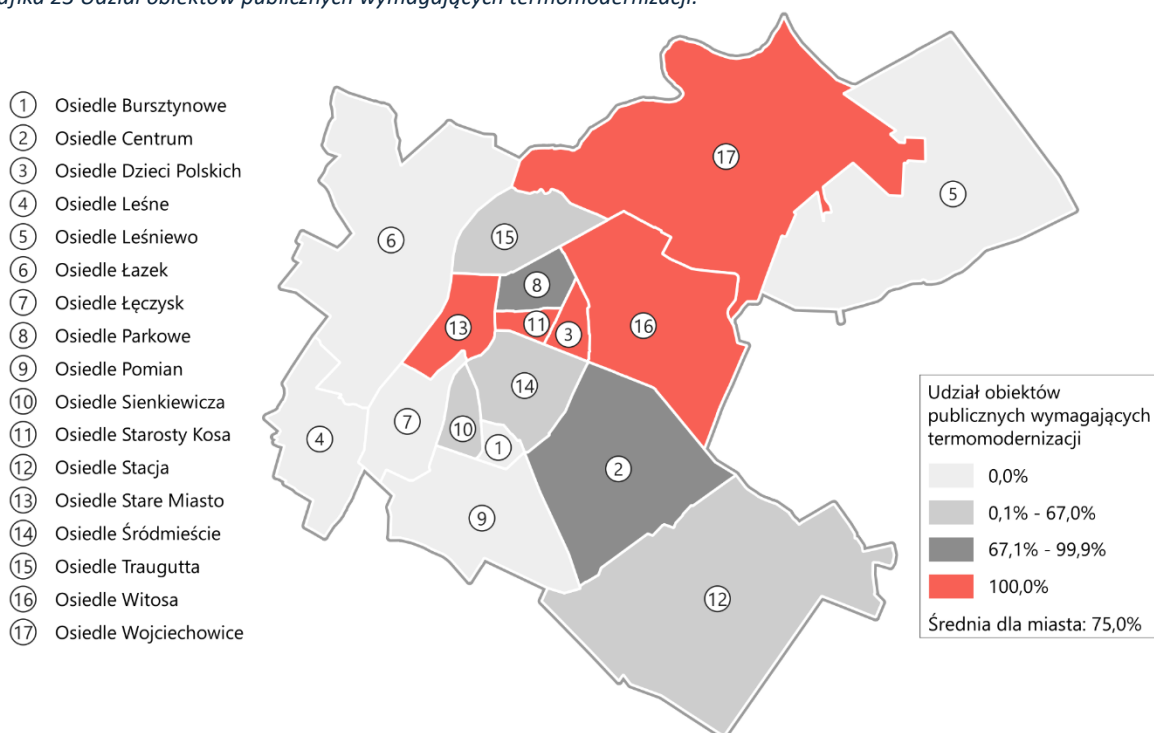
Tabela 24 Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji.

Obszar porównawczy	Liczba obiektów użyteczności publicznej ogółem	Liczba obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji
Osiedle Bursztynowe	0	0	0,0%
Osiedle Centrum	4	3	75,0%
Osiedle Dzieci Polskich	1	1	100,0%
Osiedle Leśne	0	0	0,0%
Osiedle Leśniewo	0	0	0,0%
Osiedle Łazek	0	0	0,0%
Osiedle Łęczysk	0	0	0,0%
Osiedle Parkowe	4	3	75,0%

Obszar porównawczy	Liczba obiektów użyteczności publicznej ogółem	Liczba obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji
Osiedle Pomian	0	0	0,0%
Osiedle Sienkiewicza	3	2	66,7%
Osiedle Starosty Kosa	1	1	100,0%
Osiedle Stacja	2	1	50,0%
Osiedle Stare Miasto	2	2	100,0%
Osiedle Śródmieście	4	2	50,0%
Osiedle Traugutta	3	2	66,7%
Osiedle Witosa	1	1	100,0%
Osiedle Wojciechowice	3	3	100,0%
Gmina	28	21	75,0%

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 23 Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Biorąc pod uwagę zapisy ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, poddano analizie wskaźnik, dotyczący obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do opisywanej grupy osób. Mowa tu o np. zastosowaniu takich rozwiązań, jak poręcze, pochylnie, podjazdy dla wózków czy odpowiednio dostosowanych toaletach, które umożliwiłyby funkcjonowanie zarówno seniorom, jak i osobom niepełnosprawnym. Ze wszystkich 28 obiektów użyteczności publicznej, całkowicie dostosowanych do potrzeb ze szczególnymi potrzebami jest na terenie gminy miejskiej Ostrołęki łącznie 6. Procentowy udział obiektów, wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami wynosi więc 78,6%. W przypadku czterech jednostek porównawczych, takich działań wymagają wszystkie obiekty, znajdujące się na ich terenie –

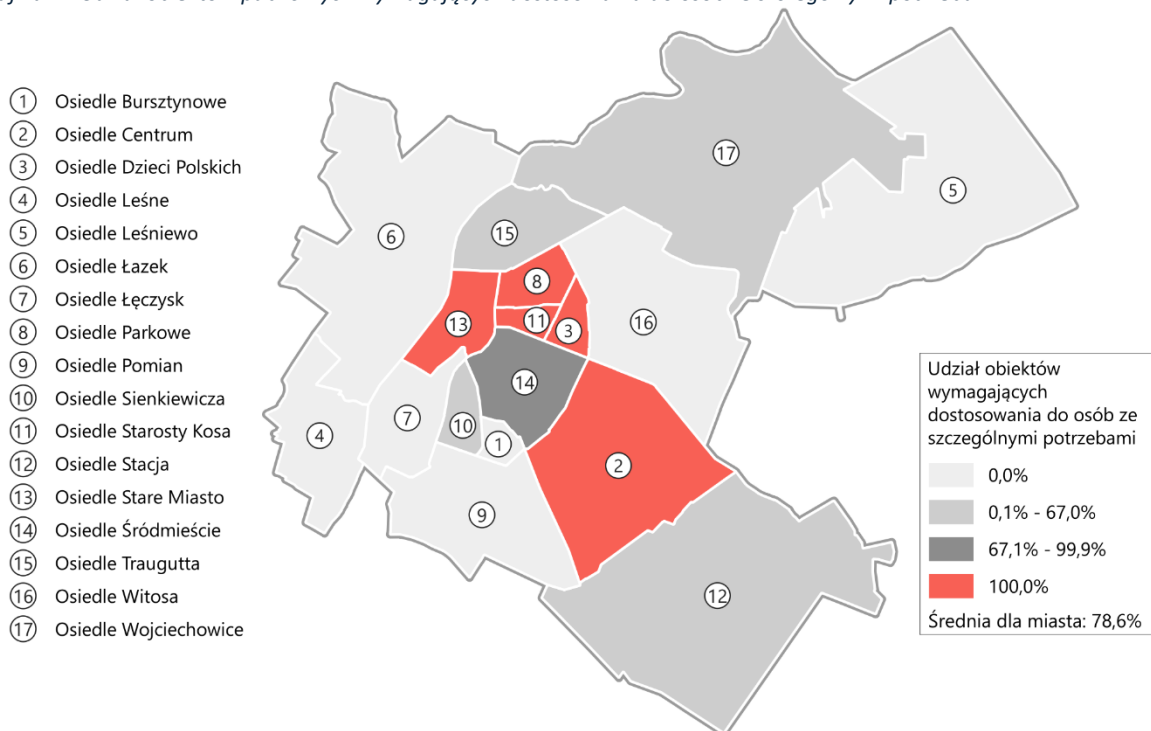
wskaźnik wynosi więc 100%. Niekorzystna sytuacja dotyczy osiedli Centrum, Dzieci Polskich, Starosty Kosa i Starego Miasta.

Tabela 25 Udział obiektów publicznych wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami.

Obszar porównawczy	Liczba obiektów użyteczności publicznej ogółem	Liczba obiektów publicznych wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Udział obiektów publicznych wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami
Osiedle Bursztynowe	0	0	0,0%
Osiedle Centrum	4	4	100,0%
Osiedle Dzieci Polskich	1	1	100,0%
Osiedle Leśne	0	0	0,0%
Osiedle Leśniewo	0	0	0,0%
Osiedle Łazek	0	0	0,0%
Osiedle Łęczysk	0	0	0,0%
Osiedle Parkowe	4	4	100,0%
Osiedle Pomian	0	0	0,0%
Osiedle Sienkiewicza	3	2	66,7%
Osiedle Starosty Kosa	1	1	100,0%
Osiedle Stacja	2	1	50,0%
Osiedle Stare Miasto	2	2	100,0%
Osiedle Śródmieście	4	3	75,0%
Osiedle Traugutta	3	2	66,7%
Osiedle Witosa	1	0	0,0%
Osiedle Wojciechowice	3	2	66,7%
Gmina	28	22	78,6%

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 24 Udział obiektów publicznych wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

3.9 PODSUMOWANIE

Po przeprowadzeniu kompleksowej diagnozy, opartej o katalog kryteriów delimitacji, dokonano identyfikacji obszarów kryzysowych na terenie miasta Ostrołęka. Mowa o obszarach zdegradowanych, w których występuje koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz występuje na nich co najmniej jedno negatywne zjawisko z obszaru sfer gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Ze względu na wymogi ustawowe, największy nacisk położono na diagnozę zjawisk w sferze społecznej – z tego powodu zakres danych i kryteriów delimitacji w tym obszarze jest najszerszy.

PODSUMOWANIE ANALIZY – SFERA SPOŁECZNA

Zgodnie z obowiązującą definicją rewitalizacji zawartą w ustawie o rewitalizacji, kluczowymi kryteriami określenia obszaru zdegradowanego są te, które odzwierciedlają stopień i skalę występowania niekorzystnych zjawisk społecznych. W przeprowadzonej analizie skupiono się na 10 konkretnych zjawiskach. Określały one sytuację demograficzną, skalę bezrobocia, kapitału społecznego, poziom bezpieczeństwa i aktywność mieszkańców konkretnych jednostek porównawczych. Analiza wyżej wymienionych czynników społecznych, które determinują konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych wykazała, że obszarami ponadprzeciętnie wyróżniającymi się natężeniem problemów społecznych (zobrazowanych wysoką wartością wskaźnika syntetycznego analizowanych danych, wykraczającym daleko poza średnią wartość dla całej gminy), przy jednoczesnym występowaniu potencjalnych zagrożeń ich nasilenia i rozprzestrzenienia na dalsze części gminy są następujące jednostki:

- osiedle Dzieci Polskich
- osiedle Łęczysk
- osiedle Parkowe
- osiedle Sienkiewicza
- osiedle Starosty Kosa
- osiedle Stare Miasto
- osiedle Śródmieście
- osiedle Wojciechowice.

Poniżej załączono wartości wszystkich analizowanych wskaźników ze sfery społecznej, na podstawie których obliczono wartość syntetycznego wskaźnika degradacji dla poszczególnych obszarów miasta.

Tabela 26 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – wartości wskaźników, cz.1

JEDNOSTKA	Liczba ludności	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba bezrobotnych kobiet na 1000 mieszkańców	Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej ogółem na 1000 mieszkańców	Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców
Osiedle Bursztynowe	850	-3,53	-2,35	100,9%	1,18	0,00	0,2%	15,29	7,06	2078,82
Osiedle Centrum	11802	1,10	12,88	80,9%	8,05	4,83	1,5%	26,35	16,44	1652,35
Osiedle Dzieci Polskich	2305	-6,07	3,47	86,0%	15,62	8,24	2,9%	29,93	21,26	2877,66
Osiedle Leśne	799	-1,25	16,27	78,0%	1,25	0,00	0,2%	21,28	11,26	912,39
Osiedle Leśniewo	232	-12,93	-4,31	74,4%	4,31	0,00	0,8%	30,17	25,86	4806,03
Osiedle Łazek	1418	2,82	7,76	62,2%	1,41	0,71	0,2%	56,42	43,02	3566,29
Osiedle Łęczysk	1938	-10,84	6,19	83,0%	9,29	5,16	1,7%	57,28	42,31	5309,60
Osiedle Parkowe	4197	-9,05	1,43	84,5%	19,06	9,29	3,5%	60,76	44,79	5272,10
Osiedle Pomian	1115	1,79	59,19	78,4%	2,69	1,79	0,5%	10,76	5,38	519,28
Osiedle Sienkiewicza	2791	-7,17	-3,58	76,1%	9,32	5,02	1,6%	49,44	36,55	5025,44
Osiedle Starosty Kosa	2393	-7,10	-2,09	83,0%	12,95	6,27	2,4%	41,37	29,67	4337,65
Osiedle Stacja	5238	3,82	29,40	74,9%	4,96	3,05	0,9%	19,66	12,98	1195,49
Osiedle Stare Miasto	2248	-7,12	-2,22	90,0%	13,79	6,23	2,6%	33,81	25,80	3420,37
Osiedle Śródmieście	7443	-3,90	-1,61	88,2%	16,53	8,20	3,1%	34,80	22,17	2873,84
Osiedle Traugutta	1559	0,00	44,90	121,8%	5,77	2,57	1,3%	19,88	16,04	425,91
Osiedle Witosa	465	0,00	-4,30	54,5%	12,90	6,45	2,0%	25,81	15,05	795,70
Osiedle Wojciechowice	2188	-8,68	-10,05	100,4%	8,23	3,66	1,6%	99,63	75,87	8547,53
	48981	-2,90	8,84	83,3%	10,35	5,37	1,9%	36,97	25,79	3006,90

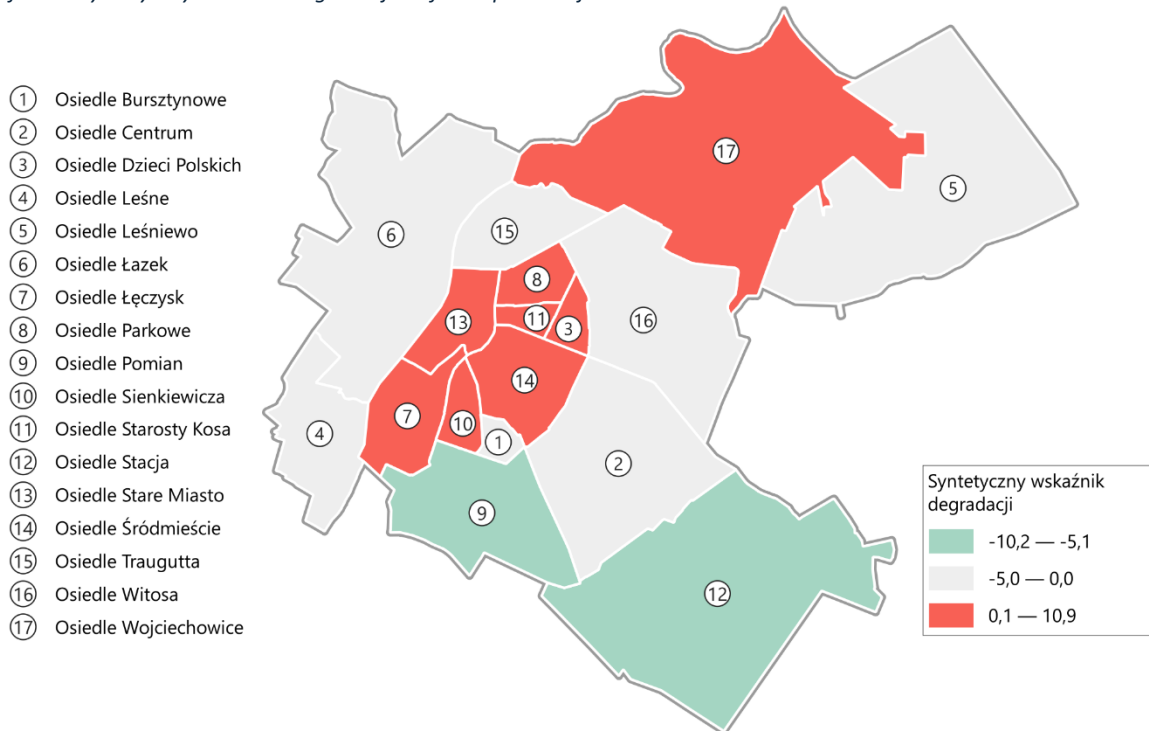
Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Tabela 27 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – wartości wskaźników, cz.2

JEDNOSTKA	Liczba ludności	Osoby uzależnione od alkoholu na 1000 mieszkańców	Liczba ofiar przemocy (OPS) na 1000 mieszkańców	Liczba ofiar przemocy domowej (Policja) na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń w ruchu drogowym na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba interwencji policji na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
Osiedle Bursztynowe	850	3,53	10,59	0,00	1,18	20,00	307,06	0,00	0,00	0,00
Osiedle Centrum	11802	1,78	3,22	0,00	8,30	23,72	364,35	0,00	0,00	1,27
Osiedle Dzieci Polskich	2305	3,47	8,24	0,00	6,94	19,96	306,29	0,00	0,00	2,60
Osiedle Leśne	799	5,01	7,51	0,00	27,53	33,79	519,40	0,00	0,00	0,00
Osiedle Leśniewo	232	0,00	12,93	0,00	4,31	12,93	198,28	0,00	0,00	0,00
Osiedle Łazek	1418	9,87	9,17	0,00	21,86	23,98	368,12	0,00	0,00	1,41
Osiedle Łęczysk	1938	13,42	6,19	0,00	1,55	28,38	436,02	0,00	0,00	0,00
Osiedle Parkowe	4197	7,86	7,39	0,00	1,43	25,26	387,90	0,00	0,00	1,19
Osiedle Pomian	1115	0,90	5,38	0,00	2,69	8,97	138,12	0,00	0,00	0,00
Osiedle Sienkiewicza	2791	9,67	10,39	0,00	7,88	16,84	258,69	0,00	0,00	0,36
Osiedle Starosty Kosa	2393	3,76	3,34	0,00	3,76	28,00	430,00	0,00	0,00	0,84
Osiedle Stacja	5238	1,34	5,54	0,00	1,91	24,05	369,42	0,00	0,00	0,76
Osiedle Stare Miasto	2248	3,11	9,34	0,00	23,58	16,90	259,79	0,00	0,00	8,01
Osiedle Śródmieście	7443	3,49	4,43	0,00	17,87	23,51	361,01	0,00	0,00	2,15
Osiedle Traugutta	1559	8,34	2,57	0,00	30,15	14,75	226,43	0,00	0,00	1,92
Osiedle Witosa	465	0,00	10,75	0,00	40,86	12,90	197,85	0,00	0,00	10,75
Osiedle Wojciechowice	2188	36,11	10,51	0,00	15,08	48,45	743,60	0,00	0,00	3,20
	48981	5,68	5,90	0,00	10,35	23,81	365,57	0,00	0,00	1,71

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 25 Syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

PODSUMOWANIE ANALIZY – SFERA POZASPOŁECZNA

Negatywne zjawiska, występujące w sferze społecznej mają fundamentalne znaczenie w procesie delimitacji obszaru zdegradowanego. Jednakże ważną rolę odgrywa również sfera pozaspołeczna – zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, za obszar zdegradowany można uznać obszar, w którym poza występującym stanem kryzysowym w sferze społecznej, występują również negatywne zjawiska w co najmniej jednej z pozostałych sfer – gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W załączonej poniżej tabeli zaprezentowano łączne zestawienie wskaźników i wyprowadzono indeks degradacji obszaru, który wskazał liczne deficyty w obszarach, w których zdiagnozowano natężenie negatywnych zjawisk społecznych (osiedle Dzieci Polskich, osiedle Łęczysk, osiedle Parkowe, osiedle Sienkiewicza, osiedle Starosty Kosa, osiedle Stare Miasto, osiedle Śródmieście, osiedle Wojciechowice). Poniżej przedstawiono również zmienne związane z każdą z tych sfer.

Tabela 28 Podsumowanie analizy obszarów - sfera pozaspółeczna – wartości wskaźników.

JEDNOSTKA	Liczba ludności	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Ilość wyrobów/mieszkańca [kg/mieszkańca]	Udział nieruchomości z wyrobami azbestowymi w budynkach mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Średnie roczne stężenie PM2.5	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Dostępność punktów usług publicznych	Długość ścieżek rowerowych na km ²	Dostępność komunikacyjna	Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami
Osiedle Bursztynowe	850	48,2	3,5	76,1	19,7%	0,0%	11,6	30,9%	0,0	0,0	0,6%	0,00	0,0%	0,0%
Osiedle Centrum	11802	55,3	1,6	22,2	15,0%	2,6%	11,7	16,2%	3,6	3 668,1	21,7%	0,00	75,0%	100,0%
Osiedle Dzieci Polskich	2305	48,2	-0,4	3,6	5,6%	4,0%	11,3	16,8%	3,9	0,0	1,2%	4,05	100,0%	100,0%
Osiedle Leśne	799	57,6	1,3	169,9	26,1%	14,9%	11,7	49,9%	1,3	406,3	4,3%	0,00	0,0%	0,0%
Osiedle Leśniewo	232	34,5	0,0	0,0	0,0%	0,0%	10,2	60,8%	0,0	0,0	1,2%	0,41	0,0%	0,0%
Osiedle Łazek	1418	57,1	0,0	151,1	20,0%	9,1%	11,5	52,5%	1,4	561,9	9,3%	0,97	0,0%	0,0%
Osiedle Łęczysk	1938	50,6	-0,5	54,5	17,5%	0,0%	11,6	39,1%	5,7	0,0	1,2%	3,39	0,0%	0,0%
Osiedle Parkowe	4197	26,7	0,7	4,1	9,1%	14,5%	11,3	12,2%	4,5	0,0	3,7%	2,50	75,0%	100,0%
Osiedle Pomian	1115	83,4	0,9	124,7	13,0%	1,9%	11,6	37,2%	1,8	0,0	1,9%	0,00	0,0%	0,0%
Osiedle Sienkiewicza	2791	33,0	-0,7	32,5	16,1%	0,0%	11,6	26,8%	7,2	1 765,6	2,5%	3,08	66,7%	66,7%
Osiedle Starosty Kosa	2393	44,7	-1,3	8,0	19,6%	0,0%	11,4	1,4%	5,9	0,0	3,7%	11,36	100,0%	100,0%
Osiedle Stacja	5238	55,4	1,7	122,1	23,8%	18,9%	11,6	45,9%	3,4	911,9	18,0%	2,15	50,0%	50,0%
Osiedle Stare Miasto	2248	146,8	3,1	80,6	17,0%	4,4%	11,6	25,2%	30,7	0,0	1,9%	80,98	100,0%	100,0%
Osiedle Śródmieście	7443	91,5	2,6	10,9	9,5%	2,7%	11,5	18,6%	5,5	3 445,7	9,3%	0,00	50,0%	75,0%
Osiedle Traugutta	1559	50,7	-1,3	66,4	14,1%	22,9%	11,4	39,6%	14,1	1 494,1	0,6%	10,55	66,7%	66,7%
Osiedle Witosa	465	316,1	0,0	133,6	22,1%	4,9%	11,2	27,2%	21,5	1 240,9	6,8%	0,00	100,0%	0,0%
Osiedle Wojciechowice	2188	45,2	1,4	64,1	28,3%	35,3%	10,6	47,2%	12,3	935,9	11,8%	4,39	100,0%	66,7%
	48981	62,64	1,14	46,23	17,9%	9,8%	11,18	32,9%	6,27	960,02	100,0%	3,38	75,0%	78,6%

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

4. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Rewitalizacja stanowi proces mający na celu przywrócenie obszaru zdegradowanego do stabilności poprzez kompleksowe działania, które obejmują zintegrowane inicjatywy dotyczące społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki. Te działania są prowadzone w określonym obszarze, wskazanym w programie rewitalizacji, który jest opracowany przy współpracy z interesariuszami rewitalizacji. Koncentrują się one głównie na aspektach społecznych, ale uwzględniają również czynniki gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne. Kluczowym elementem tego procesu jest wykorzystanie potencjału i warunków charakteryzujących obszar przeznaczony do rewitalizacji. Skuteczna realizacja działań rewitalizacyjnych jest możliwa tylko poprzez odpowiednie ich zaplanowanie. Istotne jest dokładne określenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru objętego procesem rewitalizacji. Pełna diagnoza i analiza w każdej z wymienionych sfer mają na celu właśnie ustalenie tych obszarów.

Zgodnie z zapisami art. 9. ust. 1 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. **obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:**

- 1) gospodarczych, w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości;
- 2) środowiskowych, w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska;
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych, w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych;
- 4) technicznych, w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie

energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

W analizowanym obszarze miasta Ostrołęki, obszarami w których zdiagnozowano natężenie negatywnych zjawisk społecznych są jednostki porównawcze o najwyższej wartości syntetycznego wskaźnika degradacji społecznej:

- osiedle Dzieci Polskich (1,9)
- osiedle Łęczysk (3,9)
- osiedle Parkowe (6,8)
- osiedle Sienkiewicza (1,9)
- osiedle Starosty Kosa (3,6)
- osiedle Stare Miasto (1,8)
- osiedle Śródmieście (3,9)
- osiedle Wojciechowice (10,9).

Zbiór zjawisk, cechujących obszary zdegradowane (przyporządkowanych do sfery społecznej i pozaspółecznej) został przedstawiony poniżej:

Tabela 29 Zdiagnozowane problemy w obszarach zdegradowanych

Obszar	Zdiagnozowane problemy w sferze społecznej	Zdiagnozowane problemy w sferze pozaspółecznej
Osiedle Dzieci Polskich	<ul style="list-style-type: none"> → niekorzystne tendencje migracyjne mieszkańców → obciążenie demograficzne → wysoki odsetek osób bezrobotnych 	<ul style="list-style-type: none"> → niski poziom przedsiębiorczości → niekorzystne tendencje związane z rozwojem gospodarczym obszaru → wysoki poziom zanieczyszczeń powietrza (wysokie stężenie PM2.5) → niska dostępność punktów usług publicznych → niska dostępność do ścieżek rowerowych → niska dostępność komunikacyjna → wysoki udział budynków wymagających dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami → wysoki udział budynków, wymagających termomodernizacji
Osiedle Łęczysk	<ul style="list-style-type: none"> → niekorzystne tendencje migracyjne mieszkańców → wysoki odsetek osób bezrobotnych → niski poziom kapitału społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> → niski poziom przedsiębiorczości → niekorzystne tendencje związane z rozwojem gospodarczym obszaru → wysoki poziom zanieczyszczeń powietrza (wysokie stężenie PM2.5) → wysoki udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe → niska dostępność punktów usług publicznych → niska dostępność do ścieżek rowerowych → niska dostępność komunikacyjna
Osiedle Parkowe	<ul style="list-style-type: none"> → niekorzystne tendencje migracyjne mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> → niski poziom przedsiębiorczości

Obszar	Zdiagnozowane problemy w sferze społecznej	Zdiagnozowane problemy w sferze pozaspołecznej
	<ul style="list-style-type: none"> → obciążenie demograficzne → wysoki odsetek osób bezrobotnych → wysoki odsetek mieszkańców ze szczególnymi potrzebami → niski poziom kapitału społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> → niekorzystne tendencje związane z rozwojem gospodarczym obszaru → wysoki poziom zanieczyszczeń powietrza (wysokie stężenie PM2.5) → wysoki udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem komunikacyjnym → niska dostępność punktów usług publicznych → niska dostępność do ścieżek rowerowych → brak zabytków i pomników przyrody → wysoki udział budynków, wymagających termomodernizacji → wysoki udział budynków wymagających dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami
Osiedle Sienkiewicza	<ul style="list-style-type: none"> → niekorzystne tendencje migracyjne mieszkańców → wysoki odsetek osób bezrobotnych → wysoki odsetek mieszkańców ze szczególnymi potrzebami → niski poziom kapitału społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> → niski poziom przedsiębiorczości → niekorzystne tendencje związane z rozwojem gospodarczym obszaru → wysoki poziom zanieczyszczeń powietrza (wysokie stężenie PM2.5) → brak zabytków i pomników przyrody
Osiedle Starosty Kosa	<ul style="list-style-type: none"> → niekorzystne tendencje migracyjne mieszkańców → wysoki odsetek osób bezrobotnych → wysoki odsetek mieszkańców ze szczególnymi potrzebami → niski poziom kapitału społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> → niski poziom przedsiębiorczości → niekorzystne tendencje związane z rozwojem gospodarczym obszaru → wysoki poziom zanieczyszczeń powietrza (wysokie stężenie PM2.5) → niska dostępność do ścieżek rowerowych → niska dostępność punktów usług publicznych → wysoki udział budynków, wymagających termomodernizacji → występowanie niebezpiecznych wyrobów azbestowych → wysoki udział budynków wymagających dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami
Osiedle Stare Miasto	<ul style="list-style-type: none"> → niekorzystne tendencje migracyjne mieszkańców → obciążenie demograficzne → wysoki odsetek osób bezrobotnych → wysoki odsetek mieszkańców ze szczególnymi potrzebami → niekorzystny wskaźnik bezpieczeństwa publicznego (liczba zdarzeń drogowych) 	<ul style="list-style-type: none"> → wysoki poziom zanieczyszczeń powietrza (wysokie stężenie PM2.5) → niska dostępność do ścieżek rowerowych → niska dostępność komunikacyjna → wysoki udział budynków, wymagających termomodernizacji → wysoki udział budynków wymagających dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami
Osiedle Śródmieście	<ul style="list-style-type: none"> → niekorzystne tendencje migracyjne mieszkańców → obciążenie demograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> → wysoki poziom zanieczyszczeń powietrza (wysokie stężenie PM2.5) → niska dostępność punktów usług publicznych → brak zabytków i pomników przyrody

Obszar	Zdiagnozowane problemy w sferze społecznej	Zdiagnozowane problemy w sferze pozaspołecznej
	<ul style="list-style-type: none"> → wysoki odsetek osób bezrobotnych → niekorzystny wskaźnik bezpieczeństwa publicznego (liczba zdarzeń drogowych) 	
Osiedle Wojciechowice	<ul style="list-style-type: none"> → niekorzystne tendencje migracyjne mieszkańców → obciążenie demograficzne → wysoki odsetek osób bezrobotnych → wysoki odsetek mieszkańców ze szczególnymi potrzebami → niekorzystny wskaźnik bezpieczeństwa publicznego (liczba zdarzeń drogowych) → niski poziom kapitału społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> → niski poziom przedsiębiorczości → wysoki poziom zanieczyszczeń powietrza (wysokie stężenie PM2.5) → występowanie niebezpiecznych wyrobów azbestowych → wysoki udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem komunikacyjnym → wysoki udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe → niska dostępność do ścieżek rowerowych → wysoki udział budynków, wymagających termomodernizacji

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Z uwagi na natężenie negatywnych zjawisk o charakterze społecznym, a także występującej niekorzystnej sytuacji w pozostałych sferach **za obszar zdegradowany uznano obszary:**

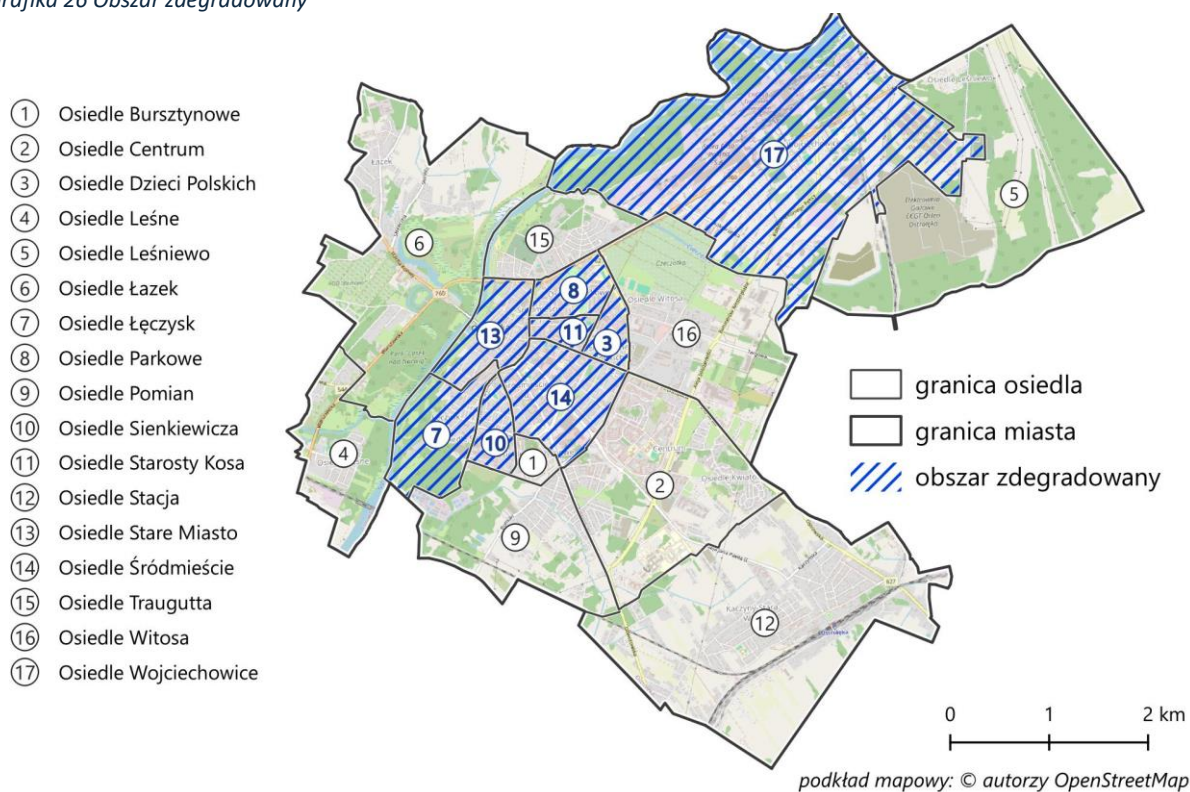
- osiedle Dzieci Polskich
- osiedle Łęczysk
- osiedle Parkowe
- osiedle Sienkiewicza
- osiedle Starosty Kosa
- osiedle Stare Miasto
- osiedle Śródmieście
- osiedle Wojciechowice

Tabela 30 Obszar zdegradowany.

	Liczba ludności	Procent ludności	Powierzchnia (m ²)	% powierzchni
osiedle Dzieci Polskich	2305	4,7%	246 975	0,7%
osiedle Łęczysk	1938	4,0%	885 500	2,6%
osiedle Parkowe	4197	8,6%	399 229	1,2%
osiedle Sienkiewicza	2791	5,7%	325 109	1,0%
osiedle Starosty Kosa	2393	4,9%	176 018	0,5%
osiedle Stare Miasto	2248	4,6%	642 103	1,9%
osiedle Śródmieście	7443	15,2%	1 008 877	3,0%
osiedle Wojciechowice	2188	4,5%	5 917 003	17,7%
Obszar zdegradowany	25 503	52,1%	9 600 814	28,7%
Ostrołęka	48981	100%	33 456 188	100%

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Grafika 26 Obszar zdegradowany

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

5. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Wyznaczony na podstawie powyższych analiz obszar zdegradowany w gminie Ostrołęka obejmuje łączny obszar 9,6 kilometrów kwadratowych, co daje łącznie 28,7% powierzchni całej gminy i zamieszkały jest przez 25503 osoby, co stanowi 52,1% wszystkich mieszkańców Ostrołęki. Charakteryzuje go szczególnie wysokie natężenie negatywnych zjawisk społecznych. Obejmuje on graniczące ze sobą jednostki porównawcze, zlokalizowane w centralnym obszarze miasta – jest zatem istotny w strukturze gminy zarówno pod kątem administracyjnym, usługowym, jak i wizerunkowym. Wszystkie te czynniki sprawiają, że obszar ma istotne znaczenie dla rozwoju całej gminy. Z uwagi na wysoki stopień oddziaływania obszaru na pozostałe części gminy możliwe jest zapewnienie wysokiej efektywności działań rewitalizacyjnych. Jedyną peryferyjną jednostką porównawczą w wyznaczonym obszarze zdegradowanym jest osiedle Wojciechowice, gdzie zidentyfikowano najwyższy wskaźnik degradacji w sferze społecznej.

Zgodnie z zapisami art. 10 pkt 1 ustawy o rewitalizacji **Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Dodatkowo, zgodnie z art. 10 pkt. 2 Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.**

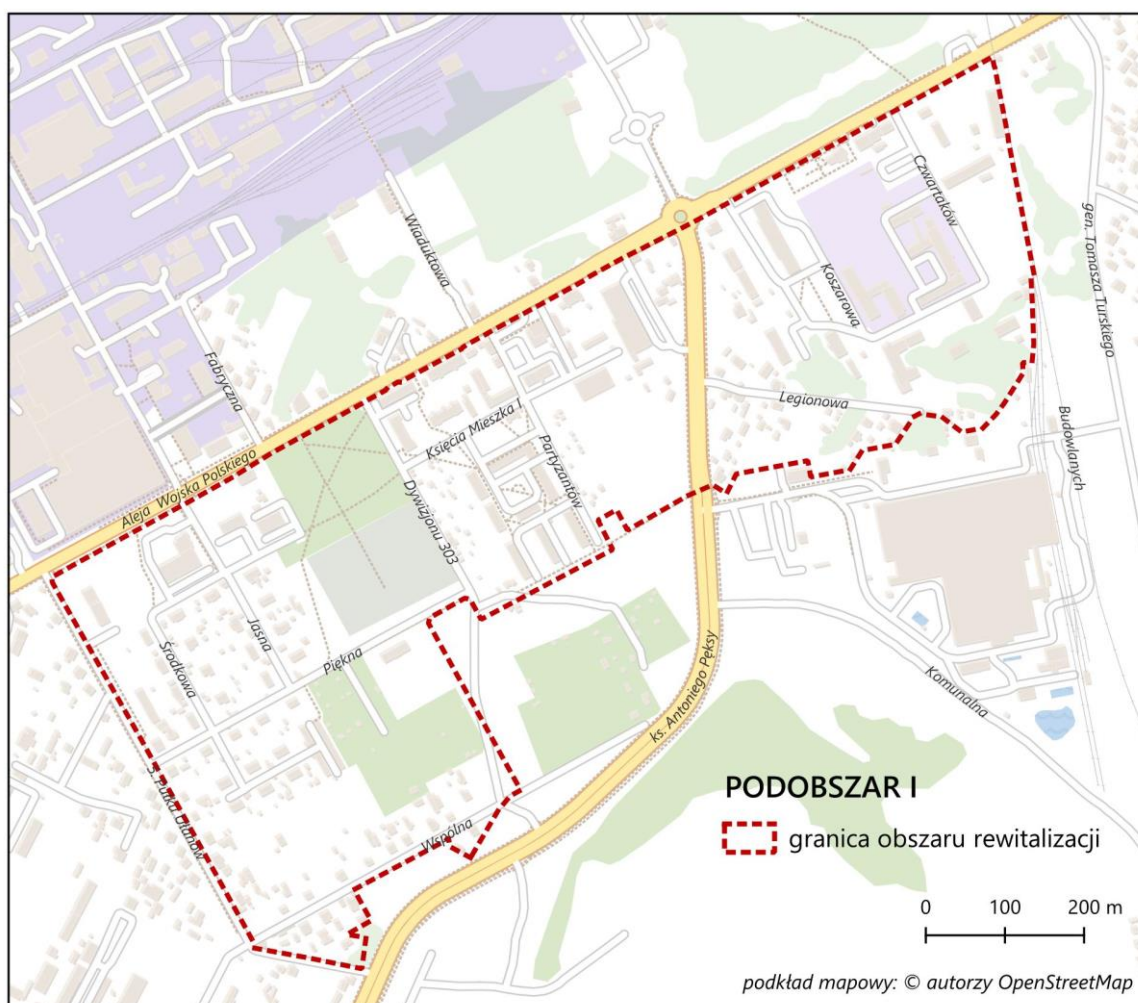
Wyodrębniony obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 2,52 kilometrów kwadratowych, co stanowi 7,5% całej powierzchni gminy Ostrołęki. Liczba zamieszkującej go ludności wynosi 13195, co stanowi 26,9% populacji. Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą delimitacyjną na obszarze tym zidentyfikowano intensywne natężenie problemów społecznych, związanych z obciążeniem demograficznym, wysokim odsetkiem osób bezrobotnych, wysokim odsetkiem osób o szczególnych potrzebach, bezpieczeństwem publicznym, czy też niskim poziomem kapitału społecznego. Negatywne zjawiska na wyznaczonym obszarze zdiagnozowano również w sferach gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Ze względu na peryferyjne położenie zakwalifikowanego do obszaru zdegradowanego osiedla Wojciechowice, dokonano podziału obszaru rewitalizacji na dwa podobszary.

Podobszar rewitalizacji I ma powierzchnię 0,51 kilometrów kwadratowych, co stanowi 1,5% całej powierzchni gminy. Zamieszkuje go 1396 osób, co jest równe 2,8% populacji gminy Ostrołęka. Obszar ten obejmuje część jednostki porównawczej Wojciechowice, z wyłączeniem terenów

niezamieszkałych, części terenów przemysłowych oraz takich, na których nie ma możliwości prowadzenia działań rewitalizacyjnych. Jego granice wytyczają między innymi ulice 5 Pułku Ułanów, Aleja Wojska Polskiego oraz część ulicy Wspólnej. Na terenie obszaru rewitalizacji znajdują się takie ulice, jak Piękna, Środkowa, Jasna, Dywizjonu 303, Księcia Mieszka, Partyzantów, Legionowa, Koszarowa, Czwartaków.

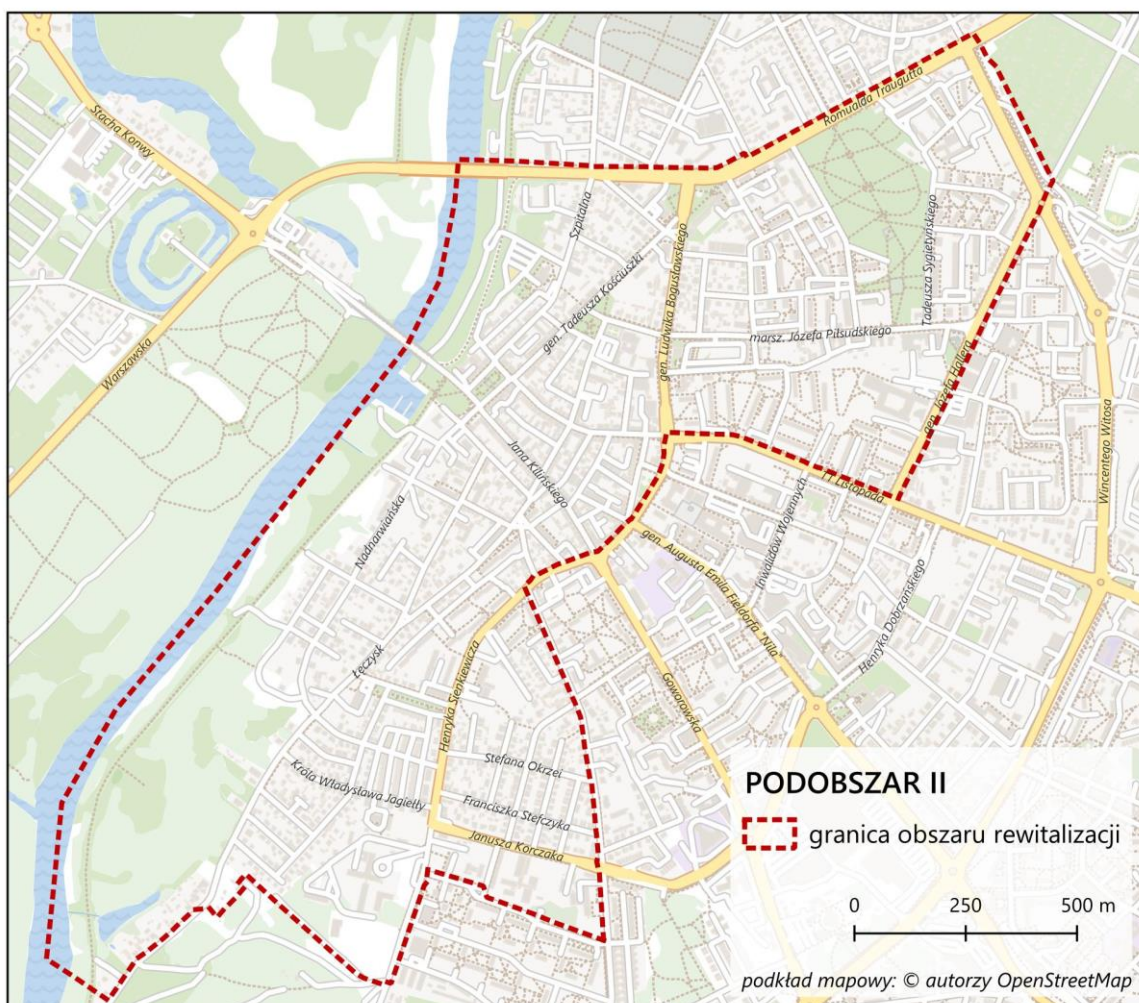
Grafika 27 Podobszar rewitalizacji I.

Źródło własne. 2024 r.

Podobszar II obejmuje część obszaru zdegradowanego, zlokalizowanego w centralnej części miasta. Zlokalizowany jest na powierzchni 2,0 kilometrów kwadratowych, co stanowi 6,1% całej powierzchni gminy. Zamieszkały jest przez 11801 osób, co jest równe 24,1% całej populacji Ostrołęki. Wytyczony został w centralnej części miasta, obejmując cały obszar osiedla Parkowego, osiedla Stare Miasto oraz osiedla Starosty Kosa, północną i środkową część osiedla Sienkiewicza i północną część osiedla Łęczysk. Jego charakterystyczną cechą stanowi wysoka intensywność zaludnienia, ma on ponadto - ze względu na położenie w centralnej części miasta - istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy, szczególnie w zakresie potencjału miejsc do prowadzenia interwencji rewitalizacyjnej.

Grafika 28 Podobszar rewitalizacji II

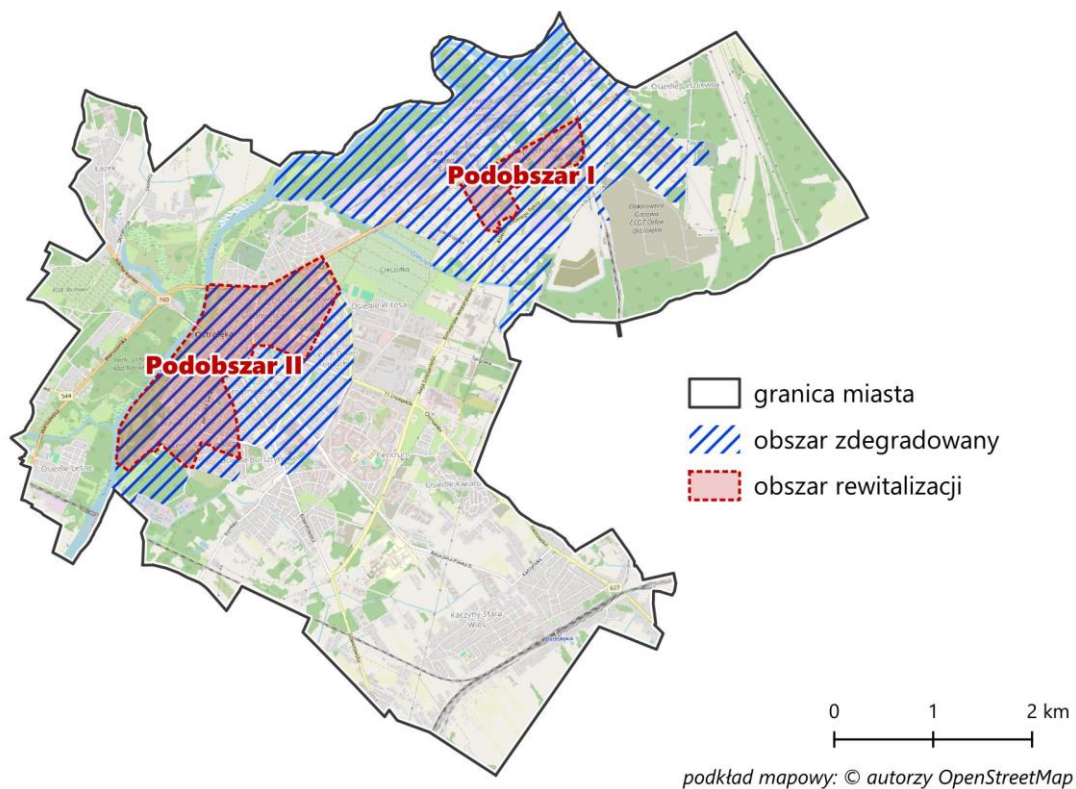
Źródło własne, 2024 r.

Tabela 31 Obszar rewitalizacji gminy Ostrołęka

	Liczba ludności	% ludności	Powierzchnia w m ²	% powierzchni
Podobszar rewitalizacji I	1 394	2,8%	518 012	1,5%
Podobszar rewitalizacji II	11 801	24,1%	2 007 576	6,0%
Obszar rewitalizacji	13 195	26,9%	2 525 588	7,5%
Ostrołęka	48981	100%	33 456 188	100,0%

Źródło własne, 2024 r.

Grafika 28. Granice obszaru rewitalizacji gminy Ostrołęki.

Źródło własne, 2024 r.

Spis tabel i grafik

Tabela 1 Podział Ostrołęki na obszary porównawcze (jednostki pomocnicze) z uwzględnieniem ich powierzchni i populacji, dane za rok 2023	9
Tabela 2 Katalog wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego	11
Tabela 3 Saldo migracji na 1 000 mieszkańców	14
Tabela 4 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców.	16
Tabela 5 Obciążenie demograficzne.	17
Tabela 6 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców.....	19
Tabela 7 Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym.....	20
Tabela 8 Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców.	21
Tabela 9 Liczba klientów opieki społecznej na 1000 mieszkańców.	23
Tabela 10 Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców	25
Tabela 11 Liczba osób, pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność ogółem na 1000 mieszkańców	26
Tabela 12 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców.	27
Tabela 13 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców.	29
Tabela 14 Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami na 1000 mieszkańców.	30
Tabela 15 Udział nieruchomości z wyrobami azbestowymi w budynkach mieszkalnych.	32
Tabela 16 Ilość wyrobów (kg) na mieszkańca.	33
Tabela 17 Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym.	34
Tabela 18 Średnie roczne stężenie PM2.5 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	36
Tabela 19 Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe.	37
Tabela 20 Dostępność punktów usług publicznych.	39
Tabela 21 Dostępność komunikacyjna (liczba przystanków/powierzchnia).	40
Tabela 22 Długość ścieżek rowerowych na km^2	41
Tabela 23 Liczba zabytków i pomników przyrody na km^2	43
Tabela 24 Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji.	44
Tabela 25 Udział obiektów publicznych wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	46
Tabela 26 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – wartości wskaźników, cz.1	48
Tabela 27 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – wartości wskaźników, cz.2	49
Tabela 28 Podsumowanie analizy obszarów - sfera pozaspołeczna – wartości wskaźników.	51
Tabela 29 Zdiagnozowane problemy w obszarach zdegradowanych	53
Tabela 30 Obszar zdegradowany.	56
Tabela 31 Obszar rewitalizacji gminy Ostrołęka	59
Grafika 1 Obszary porównawcze	10
Grafika 2 Saldo migracji na 1 000 mieszkańców.....	15
Grafika 3 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców.	17
Grafika 4 Obciążenie demograficzne. 2024 r.	18
Grafika 5 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców.....	19
Grafika 6 Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym.	21
Grafika 7 Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców.....	22
Grafika 8 Liczba klientów opieki społecznej na 1000 mieszkańców.	24
Grafika 9 Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców	25
Grafika 10 Liczba osób, pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność ogółem na 1000 mieszkańców.....	27
Grafika 11 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców.....	28
Grafika 12 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców.....	30
Grafika 13 Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami na 1000 mieszkańców	31
Grafika 14 Udział nieruchomości z wyrobami azbestowymi w budynkach mieszkalnych.	33
Grafika 15 Ilość wyrobów (kg) na mieszkańca.	34
Grafika 16 Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym.	35
Grafika 17 Średnie roczne stężenie PM2.5 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$).	37
Grafika 18 Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe.	38

<i>Grafika 19 Dostępność punktów usług publicznych.</i>	39
<i>Grafika 20 Dostępność komunikacyjna (liczba przystanków/powierzchnia).</i>	41
<i>Grafika 21 Długość ścieżek rowerowych na km².</i>	42
<i>Grafika 22 Liczba zabytków i pomników przyrody na km².</i>	44
<i>Grafika 23 Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji.</i>	45
<i>Grafika 24 Udział obiektów publicznych wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami.</i>	46
<i>Grafika 25 Syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej.</i>	50
<i>Grafika 26 Obszar zdegradowany.</i>	56
<i>Grafika 27 Podobszar rewitalizacji I.</i>	58
<i>Grafika 28 Podobszar rewitalizacji II.</i>	59